

Jó Pajtás

2017. IX. 14.

71. évf., 23. szám

Parócai Maja
furulyázva,
Takács Lili
énekelve töltötte
a nyarat
a temerini népzenei
táborban

TANÉVNYITÓ CSANTAVÉREN
Egy másféle kaland kezdete
AZ ISKOLAKÖPENY EMLÉKEZETE

Újra kékben?
MOZOGJUNK!

A feszesebb hasért
A PÉNZSEL TUDNI KELL BÁNNI
Vágyak és lehetőségek között

CÍMOLDALI FELVÉTELÜNKHÖZ

A közös zenélés öröme

Kedvesen szól a furulya, a gyermekdal, a hegedű hangja augusztus derekán a temerini Tájházban, noha biztosan akadtak hamis hangok is. Ez már csak természetes, ott, ahova különféle előtűdással érkeznek a táborlakók, ahol több órán át lehet gyakorolni, közösen muzsikálni, vagy fortélyokat ellesni egymástól és az oktatótól. S ez biztos nem minden, merthogy a 21. alkalommal megrendezett Népzenei Táborban kézműves- és irodalmi foglalkozások, esti rendezvények is várják a résztvevőket, nem szólva a sátorozás, barátkozás kínálta lehetőségekről. Idén is jeles oktatók foglalkoztak a zömmel általános iskolás korosztállyal: **Szabó Árpád** – hegedű, **Juhász Gyula** – brácsa és bőgő, **Flaman István** – citera, **Szabó Annamária** – ének és furulya.

A hegedülőkkel Szabó Árpád foglalkozott

Címoldalunkon a legfiatalabb résztvevők láthatók: Parókai Maja furulyával a kezében, Takács Lili mindenre kiterjedő figyelme mellett gyakorol. Nem túlzás azt állítani, hogy a tábor legvidámabb résztvevőinek számítottak, és a Tájház hangulatos udvarában rendkívüli hetet töltöttek el természetesen az idősebb táborlakókkal együtt. A tábor szervezője, a Szirmai Károly MME jövőre júliusban tervezi megtartani a tábort, legalábbis így értesültünk **Nagy Gergő** szervezőtől.

N-a

Tóth Vilmos és MerkoviAnna a Tájház udvarában felállított alkalmi sáttortábor előtt, a háttérben a látványos, nemrég épült műterem, ahol a próbák egy része zajlott

A TANÉV ELSŐ PÁLYÁZATA

Illusztrálj!

Émlékeztető: múlt heti számunkban közzétettük a tanév első pályázatát, melyben illusztrálásra szólítottunk fel benneteket. Két vers tettünk közzé, Lackfi János remekbe szabott, lányokat és fiúkat egyaránt megszólító, „bolondozó” költeményeit. A két vers egyikét, vagy ha épp úgy tetszik, mindkét vers hangulatát kellene egy rajzban megjeleníteni. Múlt heti számunkban megtaláljátok a verseket, de az interneten is rájuk találhattok (Lackfi János: Fiúk dala, Lackfi János: Lányok dala). Igazán kíváncsiak vagyunk, milyen gondolatokat ébresztenek bennetek ezek a verssorok, és rajzpapíron hogyan tudjátok ábrázolni azt. Rajzoltjátok le bármilyen technikában, és küldjétek el címünkre (e-mail-ben vagy postai úton, és tüntessétek fel: VERSILLUSZTRÁLÓ PÁLYÁZAT), legkésőbb október 10-éig. A sikeresebb munkák megjelenhetnek lapunkban, a legsikerültebb rajz alkotóját pedig egy 4 GB-os memóriakártyával jutalmazzuk meg. A memóriakártya szerkesztőségünk egykori kistudósítójának, az Ausztráliában élő **Farkas Józsefnek** az ajándéka.

Szabó Lőrinc

Ficseri-füsti

Fecske, te ficseri, füsti fecske,
futár az egek meg a konyha között,
ki a tárt ajtón ki-beszökve-repesve
szemünket a tiszta azúrba kötöd,
mi csalt ide, tavalyi
tanyádra, ficseri,
villafarkú, dalröpké vándor,
a nagy vizek és hegyek felett
Magyarországra Afrikából:
micsoda hűség, mily szeretet?

„Mit, mit?” – csicseregsz, ha kérdelek: - „Itt, itt!” –
csivogod, ha kereslek, s már továtűnsz.

„Mit vitt?” - a társad kérdi: de - „Csitt, csitt!”
inted le, ahogy megint berepülsz.

Nem értelek, isteni
vendég, te ficseri,
csak nézem, hogy körözöl elegánsan
s csupaszáj-fiaidnak enni hogy adsz:
áldás lakik a fehérhalu házban,
ficseri-füsti, ahol te laksz...

Pedig gyötrődsz, te, vidámszavu fecske,
te szép, te citeraénekű:
mint lelket a bűn, fészked nyüve-szennyre
folyton emészt, a rüh, bolha, tetű.

„Csitt, csitt!” - keserű
szavad is gyönyörű:
ha csak villansz, önzőn felejem
nyomorod, nyílgyors, légi vadász,
s - „Vigy, vigy!” - hintázom a végtelenben
kék szárnyadon, elragadtatás.

Mert ott aztán te vagy úr, ti vagytok
urak az arany gömb alatt,
szédültök, ahogy föl-, ahogy lecsaptok
(világnagy csókbán a gondolat):
ég hangos halai,
fecsegték, ficseri:
a mindenség öröme tolong a
táncotokban, az életetek -
nem is figyeltek rá, hogy a konyha
álmát a mennybe kötitek.

Fecske, te, ficseri, füsti fecske,
három-négy éve láttalak,
s most újra jössz, elegánsan evezve:
unokád? a fiad? férjed? te magad?
Bárki vagy, Dalteli,
jó látni, hallani,
hogy itt vagytok, áldó ígézet,
nyarunkat telezengeni
hű fiai a szenvedésnek,
barátaim, - és győztesei!

A magyar népzene szerelmesei

Beszélgetés a Becsei Vonós Banda tagjaival és oktatójukkal

„A népzene, az ének szebbé teszi az életet, az éneklők másokét is. Nem sokat ér, ha magunkban muzsikálunk, szebb, ha ketten összefognak. Aztán mind többen, százan, ezren, míg megszólal a nagy Harmónia, amiben mind egyik lehetünk. Akkor mondhatjuk majd csak igazán: Örvendjen az egész világ.”

(Kodály Z.)

Óbecsén, a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkörben már hároméves kortól táncolnak, énekelnek a néptáncot, népzeneét kedvelők.

A Becsei Vonós Banda tagjai is kiskoruk óta néptáncolnak, énekelnek. Én a Facebookon láttam, hallottam őket muzsikálni először. Aztán fölléptek a Szólj, síp, szólj!-on, ahol aranyminősítést kaptak. Aztán élőben láttam, hallottam őket a kultúrkör évadzáróján. Fergeteges muzsikájuk elragadtatta a közönséget! Hogy kik a tagjai? Az ötödikes **Tallós Kinga**, a hetedikes **Lengyel László**, **Lukács Szabolcs**, **Herbatényi Zalán**, **Károlyi Egon**, **Gortva József** és a nyolcadikos **Fenyvesi Zénó**.

Hogy ki az oktatójuk? **Cseszák Mátyás Zsombor**, a Fokos zenekar primása, társvezetője. Hogyan is kezdődött?

– Pár éve kezdtem el népi hegedülést tanítani a környéken: Adán, Törökbecsén, Szenttamáson és persze Óbecsén – emlékezik vissza Zsombor. – Innen jött az ötlet, hogy egyrészt zenész-utánpótlásra van szükség, másrészt pedig konkrét oktatásra van szükség, amire annak idején sem nekem, sem a zenekaromnak nem volt lehetősége. Ezen szerettem volna változtatni, és nem hallgathatom el, hogy egyszerűen azért is, mert szeretek muzsikálni.

A Becsei Vonós Banda 2017. elején verbuválódott. A hegedűsök oktatása már folyt egy ideje, 2-3 éve jártak hozzám népzeneét tanulni,

illetve párhuzamosan zeneiskolában is tanulnak. Három éve elkezdtem cimbalmozni és az unokahúgomnak, Tallós Kingának megtetszett e hangszer, szeretett volna ő is tanulni. Neki is álltunk, haladt szépen, ekkor jött az ötlet, hogy zenekart is alapíthatnánk, mert az együtt zenélésnek hatalmas közösségi ereje van. Tehát szükségünk volt még brácsásra és bőgősre. Erre a hegedűsök rábeszélésként két barátjukat – akikkel egyébként is együtt énekelnek a szintén említésre méltó Csörögi fiúkorusban –, hogy álljanak be, és így megalakult a zenekar. Nagyon fogékonyak és gyorsan tanultak, ügyes csapatról van szó. Igazán ritka tehetséges fiatalok.

A tanév ideje alatt heti rendszerességgel tartunk próbát, lassanként bővítjük a repertoárt. Nagyon jó, hogy mindannyian járnak bányához, Cseszák Balázshoz néptáncra (neki köszönhetően kezdtem bele én is a népzene megismerésébe), mert tánckísérő zenekarokra van szükségünk. Másként muzsikál az, aki tudja, hogyan kell járjon a lába, mert akkor a másiknak is a lába alá húzza, hogy jó legyen. Emellett pedig minőségi megszólalást kell nyújtani, már csak önmagunk miatt is, mert a zenének óriási hatása van életünkre, és nem mindegy, hogy milyen zenét, és milyen minőségben művelünk.

A zenekar tagjai is szívesen mesélnek.

Herbatényi Zalán: Járok zeneiskolába, s többször fölléptem már szólóban, de így együtt játszani sokkal élvezetesebb. A versenyen én voltam a primás. Nagyon megdicsért minket Borsi Ferenc és Csizmadia Anna is.

Károlyi Egon: Az évzáró műsoron meg én voltam a primás. Szeretem a népzeneét, s főleg Zsombor és a zenetanárő anyukám segített nekem. Rábaközi ugrósokat muzsikáltunk, a Szélről legeljetelek, Töltsd teli pajtás a poharad... kezdetűeket.

Fenyvesi Zénó: A zeneiskolában is hegedülök, csak ott klasszikus zenét muzsikálunk, én meg szerettem volna megtanulni a népzeneét, ugyanis már kicsi korom óta néptáncolok a kultúrkörben, s ott szerettem meg a népzeneét. Hogy kezdődött? Zsomborhoz jártam, ő tanított népzeneét játszani. Gondoltuk, alakítunk zenekart, csak nem volt brácsás meg nagybőgős. Nagyon szeretek e zenekarban játszani, főlzabadozok, ha együtt zenélünk, élvezetes a barátaimmal játszani.

Lengyel László: Mikor hívtak a fiúk a zenekarba, örömmel mentem, mert szeretek énekelni. Csak nem tudtam brácsázni. Zsombor tanított meg e hangszeren játszani. Jó érzés együtt muzsikálni.

Lukács Szabolcs: Mikor Zénó és Egon hívtak a zenekarba, mindjárt kedvet kaptam hozzá. Mondták, hogy Zsombornak van nagybőgője, csak nincs bőgőse. Ha nem is járok zeneiskolába, hamar megtanulok a hangszeren játszani. Így is lett!

Gortva József: Zénó hívott engem is, hogy alakítsunk zenekart. Mivel együtt énekelünk a Csörögi fiúkorusban, együtt néptáncolunk, örömmel mentem a próbákra. Zsombor népzenei fogásokra tanított meg bennünket.

Tallós Kinga: A zeneiskolában zongorázom, de mikor Zsombor – akinek nemcsak hegedűje, citerája, gitárja, hanem cimbalma is van – cimbalmozott, nagyon megtetszett a hangszer. Engem is megtanított. Kezdetben sokat gyakorolt velem, meg is lett az eredménye. Megtanultam cimbalmozni! Nekem is jó érzés játszani e zenekarban, meg az arany minősítés is, amit a Szólj, síp, szólj! vetélkedőn kaptunk, arra ösztönöz minket, hogy továbbra is együtt zenéljünk.

Ha nincsenek is százan, mint ahogy Kodály mondta, azért együtt muzsikálni öröm, öröm a közönségnek, öröm a szülőknek, s nem utolsósorban az oktatójuknak.

Koncz Erzsébet

A fiatal együttes az évadzáró ünnepségen is nagy sikert aratott

Meghatározó élmény a természet közelsége

Mintegy negyven résztvevője volt a temerini Falco nyolcadik környezetvédelmi táborának

Szarka, töviszúró gébics, harkály, nádirigó, füzike, veréb, szécinege akadt a többi között a Temerinhez közeli Jegricska/Nagybara partján megrendezett Falco-tábor nagy hálójába. Mintegy negyvenen ismerkedtek a táborban közvetlen környezetünkkel, elsősorban a madarak világával. Az említett madarak sorát még persze folytatni lehetne, ám egyszerre és hirtelenjében ez jutott eszébe **Füstös Eszternek** és **Elek Katalinnak**, a temerini Kókai Imre iskola ötödikeseinek. Mindketten érdeklődést mutatnak a madarak világa iránt, és mint elmondták, sok újat hallottak, tanultak az egy hét alatt.

A nagy hőség kihatott a tábor életére is, mondta Varga Balázs, a Falco-tábor sokéves szervezője

Különböen talán az idei nyár legforróbb hetét fogták ki azok a természetkedvelők, akik részt vettek a temerini Falco Természetkedvelők Egyesületének nyolcadik alkalommal megszervezett környezetvédelmi táborában. A madárgyűrészen, a Jegricska övezetében élő növények és állatok megismerésén, fontos környezetvédelmi témákon túl számos szabadidős program várta a 10–14 éves korúakat. A tábor szervezői szerint az iskolai tanítástól eltérően, a természet közel-

sége és a természetvédelmi terület különleges élővilágának közvetlen megtapasztalása meghatározó élményt nyújthat a táborozóknak. Arról nem szólva, hogy a közeli, de legtöbbünknek mégis ismeretlen élővilág megtapasztalásán túl, játékra, barátkozásra is jut idő.

Zelenka Angéla, a temerini Kókai Imre iskola biológiatanára győzött meg bennünket, és reményeink szerint a táborlakókat is arról, hogy élhetünk környezettudatosan. Csupán arra kell gondolni, hogyan tudnánk mi magunk megváltoztatni az életünket úgy, hogy ne legyünk a Föld kárára. A tanárnő mellett több jeles előadó fordult meg a táborban.

Varga Balázs, a tábor egyik vezetője szerint fontos, hogy már gyerekkorban kialakuljon a természetvédelem fontosságának tudata, vagyis ez a tábor is hozzájárul a környezettudatos életmód kialakításához, ezenkívül olyan tudást kínál, amit a gyerekek nem, vagy csak részben kapnak meg az iskolában.

Tudjátok, mi ez? Vízipáfrány, amely Vajdaságban csak a Jegricskán, azaz a Nagybarán található

A tábor talán legismertebb alakja **Balogh István** szervező, aki ottjártunkkor igencsak el volt foglalva. Éjszakai üveleteskedés után nem is csodálkoztunk ezen. Azért nem titkolta büszkeségét, hogy immár nyolcadik alkalommal sikerült tető alá hozni az egyhetes táborozást, mely meggyőződése szerint meghatározó élményt nyújt a gyerekeknek a természet közelsége révén, hiszen adott a lehetőség, hogy élőben meg-

Az ötödikes Füstös Eszter és Elek Katalin

Zelenka Angéla, a temerini Kókai Imre iskola biológiatanára

tapasztalhassák és ismerkedjenek a dél-bácskai környezet természetes élővilágával.

Rövid ott-tartózkodásunk alatt többen horgásztak, mások a délutáni hajókázásra vártak, készült az ebéd... Néhány lány a gyűrésés élményét osztotta meg velünk, mondván, kivételes élmény a pihegő, sokszor rémült madarat kézbe venni. Elárulták, hogy csupán a gébics elérésére nem vállalkoznak szívesen a gyűrésése után, mert a gébics előszeretettel csíp. De ez csak nekünk volt újdonság, a „veszélyről” minden gyerek tud a Falco táborában.

Nagy Magdolna

Azért a mobil sem maradt otthon

Több érdekes előadást hallhattak a táborlakók

Mögöttünk az ezerszínű, kedves nyár

Ezúttal az óbecszi Sever Đurkić iskola hatodikosai, hetedikesei mesélnek arról, hogy nekik vajon hosszú volt-e a nagy vakáció, mint ahogyan a költő, Molnár Lajos írta a versében: Hosszú, nagyvakáció:/már csak emlék, álom –/ Szép volt, jó volt, s hogy eltelt,/ kicsit még sajnálom...

Esetleg már nem is bánták, hogy újra együtt lehetnek az osztállyal, iskolatársakkal? Mert minden tanévkezdés öröm. Még akkor is, ha vége van a gondtalan pihenésnek, szórakozásnak. Ha nem is várta mindenki a tanévkezdést, de valljátok be, jó volt találkozni a régen látott osztálytársakkal, szimpátiákkal, az osztival, a tanárokkal...Hogy örül-e mindenki? Esetleg visszavágjuk a Tiszára, a tengerre...?

Az iskola magyar tantermében találkoztunk, s mint mindig, most is **Zapletán Erika** magyartanárnő fogad. A hatodikos **Latyák Helgával**, **Szabolcski Szabolccsal**, **Balog Martinnal**, **Boldozsár Flóriánnal**, a hetedikes **Nagy Karolinával**, **Balázs Donalddal**, **Zsivkovity Violával**, **Lukács Larával**, és **Bukovics Kornéliával** beszélgetünk.

Szabolcs most csak azt fájjalja, hogy nem alhat reggel olyan sokáig, mivel mindennap utazik Temerinből.

Nem vártam a tanévkezdést – mondja őszintén –, mert a nyáron addig aludhattam, ameddig akartam. Most korábban kell kelni, mert mindennap utazom, ugyanis itt, Óbecsén van a cégünk, de Temerinben lakunk. Meg nem kellett idegeskedni, hogy hányast kapok...Csak szórakoztam, mentünk a tengerre. Görögországban nyaraltunk... Azért az óbecszi barátaimmal jó volt találkozni.

Helga is utazik mindennap Dreáról, s neki is korán kell kelnie.

– Én se vártam a tanévkezdést, vár rám a sok tanulás, az ellenőrzők, a dolgozat... Jó volt a nyáron, voltunk a tengeren, ahol sokat búvárokodtam. Azért a szünidő vége felé baráthiányom volt. Pedig Dreán is vannak barátaim, de az osztálytársakkal jó volt találkozni.

Lara is szeret sokáig aludni, de a barátok miatt már egy kicsit várta a tanévkezdést.

– Nehéz korán kelni – mondja –, szeretek sokáig aludni. Azért jó volt újra találkozni nemcsak az osztálytársakkal, hanem a szerb osztállyal is, akikkel tavaly már olyan jól összebarkáztunk. Én is úgy vagyok, mint ahogyan a költő írta a versében: "Szép volt, jó volt, s, hogy eltelt, egy kicsit még sajnálom". Tényleg szép volt a tengerparti nyaralás. Athén mellett nyaraltunk, ahol csodálatos fenyőillat fogadott bennünket, s hatalmas pálmafák! Mindennap más-más látnivalót néztünk meg. Héra istennő szentélye volt a kedvencem... Hazafelé Ohridban is megálltunk.

Donald se várta, hogy elkezdődjön a tanítás, mert akkor már sokat kell tanulni.

– Ha lehetne választani a szünet és a tanítás közt, én a szünidő mellett döntenék. Sok időt töltöttem a barátommal: egymásnál aludtunk, jól elszórakoztunk. Meg a tengeren is voltunk a szülemmel. Görögországban nyaralunk, ahol sokat búvárokodtunk a barátaimmal. Megfigyeltük a tenger élővilágát. Erről már írtam fogalmazást is, s a tanárnő megdicsért, majd elküldi a Jó Pajtásnak.

Karolina már várta a tanévkezdést, hogy találkozzon a barátjaival.

– Nagyon jó volt újra látni a barátaimat, pedig a nyáron is sokat játszottam velük. Azt csinálhattam, amit akartam, jöttek hozzám a barátaim. Voltunk a tengeren nyaralni...

Martin is jól elszórakozott a nyáron, barátokra lelt a számítógép segítségével.

– Én is, ha dolgozatokra, felelésekre gondoltam, nem vonzott a tanévkezdés – vallotta be –, hiszen a nyáron gondtalanul szórakozhattam. Az interneten ismerkedtem meg Márkkal, meg sok magyarországi baráttal. Skypoltunk, beszélgettünk, meg a játszás mellett sok mindent megtanultam. Ami érdekelt, azt ki is nyomtattam. Így az ananásról se tudtam eddig, hogy bokron nő, meg hogy hogyan kell szaporítani.

Flórián azt fájjalja, hogy kevesebben vannak az osztályban, ugyanis Márk elköltözött a szülei Angliába, Illés meg megbukott...

– Jó volt a nyáron, mert sokat lehetett játszani, most meg sok lesz a kötelezettség. A tanulás mellett vár rám az edzés is. Most már az utcán sincsenek kint a gyerekek, sokan elmentek Németországba.

Violának nagyon tartalmas nyara volt. Nem is igen várta a tanévkezdést.

– Nem vártam, hogy induljunk az iskolába – mondja –, főleg a tanulás miatt. Jó volt a nyáron! Voltunk a tengeren, aztán meg Erdélyben. Láttuk Orbán Balázs síremlékét, Tamási Áron szülőházát, a Békás-szorost, a Gyilkos-tónál is jártunk, meg a parajdi sóbányában.

Kornélia a kivétel, ő a mozgalmas nyara után már unatkozott, várta a tanévkezdést.

– Mivel a Petőfi Sándor Magyar Kultúrkör Csiperke néptánccsoportjában táncolok, a csoporttal voltunk Egerben, ahol Nívódíjat kaptunk. Fölléptünk még Szegeden, Uzicén, Szabadkán, Boszniában, most megyünk Kelebiára...A szünet vége felé már unatkozottam, s vártam, hogy újra lássam a barátnőket, tanárimat, az oszít...

Koncz Erzsébet

Várták is, meg nem is az új tanévet a Sever Đurkić iskola hatodikosai, hetedikesei

A negyedikesek ünnepi műsora az iskolába indulóknak

A szabadkai J. J. Zmaj iskolában szeptember 1-jén volt az elsősök ünnepélyes fogadása. Iskolánkban idén négy osztály nyílik, ebből egy magyar nyelven 18 tanulóval. A hagyományokhoz híven az ünnepi műsort a negyedikesek készítették. A zenés-verses-táncos összeállításban a mi osztályunk énekszámokkal és szavalatokkal szerepelt.

A szabadkai J. J. Zmaj iskola 4. c osztálya

Alaposan kivették részüket az ünnepi műsorból: Gabrić Tímea...

...valamint (balról jobbra) Erdélyi Pataki Lára, Kujundzsity Tifani és Ivankov Lilla

Kis atléták nyári barátkozása

Nyári barátság elnevezéssel nemzetközi atlétikai versenyt rendeztek Sremska Mitrovicán, amelyen a három kishegyesi dobólány (zentai színekben versenyeznek) megszerezte mindhárom dobogós helyet vortex dobásban. Az Ady Endre Kísérleti Általános Iskola tanulója kiválóan szerepeltek: Világos Adriana (7.) nyerte meg a versenyt, Zorad Vanja (6.) második lett, Bácsi Virág (5.) pedig a harmadik helyen végzett.

A versenyen részt vett még Dejana Mihajlović (7.), aki 4. lett súlylökésben, Fridrik Blanka (6.) 300 méteres síkfutásban a csoportjában a 4. helyen végzett, valamint Hodolik Enikő (8.) is jól szerepelt.

Tizenkilencen indultak elsőbe

Apalicsi Miroslav Antić iskola A zsi bongójában szeptember 1-jén ünnepélyes műsorral fogadtuk az elsősöket. Sörös Márta, iskolánk megbízott igazgatója üdvözölte a vendégeket és az iskolásokat. Az üdvözlő beszéd után megtekintettük az alsósok műsorát, melyet a tanító néikkel készítették. Az idén 35 tanuló íratkozott be a szerb, és 19 a magyar tagozatra.

Az I/1 tagozatot Kočevski Jasmina tanítónő fogja vezetni, az I/2-t Saulić Aleksić Smiljka, az I/3 tagozatot Sram Ilona vezeti, az I/5 osztályt Ludason pedig Kubičković Júlia tanító néni.

A. D.

Matematikatábor Palicson

Apalicsi Miroslav Antić iskolában harmadik alkalommal rendezték meg a matematikatábort, melynek közel száz alsós és felsős résztvevője volt. Az érdekes logikai játékok révén, melyek fejlesztik gondolkodásmódjukat, a gyerekek sok hasznos, alkalmazható tudásra is szert tettek.

Az augusztusi rendezvény délutánjain a csoportjátékok tartalmas időtöltést biztosítottak a barátkozás jó hangulatában.

B. M. Zs.

Elsősök fogadása

Végért ért a nyár, a lubickolások ideje. Be-köszöntött az ős, megszólalt az iskola-csengő.

Az elsőbe induló kisdíjakok számára különösen nagy élmény a tanév kezdete. A topolyai Csáki Lajos Általános Iskola minden évben ünnepi műsorral várja leendő tanulóit. Fogadásukon az igazgató né köszönti őket és az iskola diákjai lépnek fel, hogy ezzel is emlékeztetessék tegyék e jeles napot. Mi, ötödikesek is felléptünk az ünnepségen. Reméljük, tetszett nekik műsorunk.

Mindenkinek sikeres tanévkezdést kívánok!

Kopunovity Dániel, 5. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

Csak a gyökér kitarson

Cindel Angéla vagyok. Egy átlagos pacséri lány, átlagos felmenőkkel.

A nagyszüleim, dédszüleim többsége nem Szerbiában született. Voltak közöttük magyarországiak, horvátországiak is. A nagymamám szeretném kiemelni, akít a szerelem Magyarországról hozott ide, pontosan úgy, ahogy az ő édesanyjával is történt. Nagymamám sokat mesél erről, és én szívesen meghallgatom. Otthonként emlegeti hazáját, és nem nehéz észrevenni, mennyire hiányoznak neki rég nem látott családtagjai.

Az egész úgy kezdődött, hogy a tatám elment külföldre dolgozni. Ott találkozott nagymamámmal. Szerelmem volt első látásra. A dédnagymamám ellenezte a kapcsolatukat, mert szerinte mamámnak nem egy jugoszláviai férfi lett volna megfelelő. Végül megszökött otthonról és Bácskossuthfalvára költözött jegyesével, ahol azóta is boldogan élnek. A rokonait ritkán látta, mert nem voltak a legtökéletesebb viszonyban. A sok vita és fájó szavak után még mindig szeretettel mesél a rokonairól, és az édesanyját, aki már elhunyt, most is szívből szereti.

Az ilyen és ehhez hasonló történetek miatt vannak itt a gyökereim. Ide híz a szívem, bárhol vagyok. Nem bánom, ha elköltözünk Ausztriába vagy akárhová, az én otthonom mindig itt lesz – hiszen minden ideköt.

Cindel Angéla, 8. osztály, Moša Pijade iskola, Pacsér

Jaj neked, ha felsős leszel!

Csak azt nem értem, hogy miért kell a gyereket ijesztgetni? Például azzal, hogy könnyű volt eddig, de ha ötödikbe fogsz menni, ott majd megtudod, mi a tanulás!

Hát kikérem magamnak! Aranyosak a tanárok, persze van szigorúbb, van engedékenyebb közöttük, de így is, úgy is tanulni kell. Kaptunk egy nagyon jó osztályfőnököt, aztán egy másikat, akit már nyolcadik végéig oda nem adunk senkinek. Jól kijövünk egymással, az osztálytársakkal, tanárokkal. Egy rossz szavam sem lehet a felső tagozatra.

– Akár hiszik, akár nem, én már annyit gondolkodtam, hogy vajon most akkor mi van? Vagy talán csak jó helyen voltam jó időben?

Losonc Kristóf, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Szerelmem

*Különleges dolog, ami belülről éget,
A hiányod az, a fájdalomérzet.
Bármit nézek, csak terád gondolok,
Gondolataimban, csak a te szavaid tolongnak.
Hogy együtt lehessünk, azért kellett világra születnünk.
Gyönyörűnek tartottál, nem kétlem,
Szívemben a szeretetet érzem.*

Radics Nikolett, 7. osztály, Sever Đurkić iskola, Óbecse

Megtréfáltam a nagynénimet

Egy nap a nagynénimmal és a családommal elmentünk kirándulni a Fruška gorára.

Ahogy megérkeztünk, már a nagynénim kezdte mondogatni, hogy: „Vigyázzatok, nehogy beleesetek a patakba, amit majd megnézünk!” Többes számban mondta, de tudtam, hogy különösen rám gondolt, mert én szoktam ilyen hülyeségeket csinálni. Miután jól kijátszottuk magunkat, elmentünk megnézni a kis patakot. A nagynénim már megint kezdte: „Vigyázzatok, nehogy beleesetek...”, amit már nagyon untam. Ekkor eszembe jutott, hogy nagyon jól meg tudnám tréfálni, de erről senkinek se szóltam. Az volt a tervem, hogy miután visszamegyünk az autónkhoz, lemegyek a patakhoz és bevizezem a nadrágom szárát, s azt mondom, hogy a patak elvitte a cipőmet. Vissza is mentünk a kocsinkhoz. Egy jó tollaslabda játszma után lementem egyedül a tóhoz, de úgy, hogy a nagynénim lássa. Amikor leértem a tóhoz, levettem a cipőmet, és bevizeztem a nadrágom szárát. Meztől lassan elindultam a családom felé. Amikor a nagynénim meglátta, hogy csupa víz a lábam, nagyon mérges lett. Az első kérdése az volt, hogy: „Ádám, hol van a cipőd?” En erre félénken azt válaszoltam, hogy beleesett a patakba. Erre nagyon gyorsan elszaladt oda. Amikor én is leértem, egy fa mögül elővettem a cipőmet, és nagyot nevettem. Eleinte nem tetszett neki a tréfa, de utána ő is nagyot nevetett rajta.

Ez volt az én nagyon jól kitervelt patakos tréfám.

Karvák Ádám, 5. osztály, Petőfi Sándor iskola, Újvidék

Levél az úrból

Kedves anyu!

A tanítás után hazafelé mentem, amikor beszipantott egy úrhajós és elvitt egy másik bolygóra. Úgy döntöttem, hogy levelet írok neked erről a bolygóról.

Útközben az úrlények kedvesek voltak velem. A bőrük zöld, tíz szemük van, a szájuk picike. Amikor megérkeztem, meglepődtem, hogy tiszta zöld a bolygó. A bolygójukat Mracsnak hívják. Stanoje Glavaš utca 100. A főnökük neve Zigzug. Azt mondta, hogy két hónap múlva visznek vissza a Földre. Nagyon szép ez a bolygó. Sokat játszunk. Hiányzol nekem.

Hogy van a madaram? Merre van az apukám? Remélem, hamarosan válszolsz.

Sokszor puszi!

Gábriel

Mracs, 2020. május 31.

Figura Gábriel, 3. osztály, József Attila iskola, Újvidék

Az én tréfás mesém

Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer egy gazdag király, akinek volt három lánya. Ez a király olyan szegény volt, hogy még a koronája is papírból készült.

Huszoney kincstárában csillogtak-villogtak a szebbnél szebb cipőkanalak, de szegény uralkodó lévén mindig papucsban járt, így a cipőkanalaknak semmi hasznát nem vette. Egyszer aztán megmondta a lányainak, hogy ez így nem mehet tovább:

– Édes lányaim! A fülem mögött is cipőkanalak vannak! Azé lesz a fele királyságom, aki a legtöbb cipőkanalat adja el!

El is indultak a lányok egy-egy teli zsákkal. Egy elágazáshoz értek. A nagyobb lányok mentek a városok felé, a kisebbet meg elküldték egy sötét erdőbe. Mikor beért a fák közé, olyan világos lett, hogy majdnem megvakult. Elcsodálkozott a lány, hisz ő egy sötét erdőben volt, nem világosban. Nagyon elszomorodott, hogy egyedül van, ezért elkezdett nevetni.

– Jaj! Ebben az erdőben csak farkasok meg medvék laknak! A kutyának se kell a cipőkanál!

– Vau, vau! Nekem bizony kell egy! – mondta egy kandúr.

Odaadott neki egyet, tovább ment. Amikor elérkezett a sötét erdő legvilágosabb részébe, meglátott egy falut. Ebben a falucskában óriás százlábúak laktak. Sorra adta el a cipőkanalakat, volt akinek nem is jutott. Azután nagy örömmel hazaindult. Útközben újra találkozott a macskával, aki azt mondta:

– Ha kiszeded a bundámból az összes bolhát, nagy meglepetésben lesz részed!

Dolgos lány volt, mid egy szálig kiszedte a bolhákat a cicából, és lass csodád, királyfivá változott!

Rögtön egymásba szerettek. Hazamentek, megkapták a fele királyságot, és akkora lakodalmat csaptak, hogy a kutyák is cipőkanállal ették a tortát!

Virág Borbála, 5. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

A barátom és én – Jagics Vivien, 2. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

Szünidei élményem

Amióta vége lett a tavalyi szünidőnek, azóta vártam a következőt, de már a következő is elmúlt, de azért ezt a vakációmát hadd meséljem el.

Minden nyarat több okból is várok, pl. azért, mert csak néha kell viselnem a szemüvegemet, mert mehetünk a strandra, mert nincs iskola, fagyizhatunk és még sorolhatnám, hogy miért. Nyáron mindig rövid ujjúban járkálok, játszok. A játékról jut eszembe, hogy a nyarat nagyrészt a barátaimmal töltöm, általában számítógépezünk, kimegyünk a játszótérre és néha még strandolni is elmegyünk. A strandon nagyrészt a vízben szoktunk elidőzni. Búvárkodunk, labdázunk, de nemcsak a barátaimmal fürdünk, hanem anyuékkal is. Ha megkérdeznék, hol fürödtem a legjobbat, azt mondanám Kiskunmajsán. Egy gyógyfürdőbe is elmentünk. Anyuékkal már egy jó ideje nem voltunk tengeren, és idén sem. Anyut megkérdeztem, hogy elmehetek-e Csobánkára, ami egy tábort, de nem engedte.

Végül is nem volt olyan rossz a nyár, amiért két helyre sem mehettem el, szerintem egész klassz volt, de sajnos most már csak néha érezhetem jól magam, mert elkezdődött az iskola, és várhatom a következő nyarat.

Ozsvár Gergely, 5. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Menekülők vagy új honfoglalás?

A híradásokban napi szinten vezető helyen szerepel a menekültáradat, amely elöntötte Európát. Háborúk, polgárháborúk, terrorizmus és élehetetlen körülmények elől menekülnek az emberek a Közel-Keletről, Afrikából. Otthonát hátrahagyva mindenki úgy indul útnak, ahogy lehetőségei megengedik. Sokan gyalogosan is nekivágnak a több száz kilométeres útnak, mások embercsempészekre bízzák magukat. Európa csábító helynek tűnik a számukra, és a legtöbben erre veszik az irányt.

Afrikában nagyon kicsi a lehetőség a tisztességes megélhetésre, nagy a politikai instabilitás vagy az elnyomó rezsim, illetve rendkívül gyorsan nő a fiatal népesség száma. A gazdagabb társadalmi réteg meg tudja fizetni az embercsempészeket, és a gazdagabbakból válnak ki a magas képzettségű emberek. A szegényebbek mindent megtesznek azért, hogy eljuthassanak Európába, akár egy kis csónakkal is áthajózzák a Földközi-tengert. A szerencséseknek sikerül eljutni Európa partjára, többeket az adott országok parti őrsége ment ki, de sokan vesznek a tengerbe is. Akár tizenöt év alatti fiatalok, gyermekek is nekivágnak a viszontagságos, csöppet sem veszélytelen útnak. A Közel-Keletről is nagyon sokan érkeznek kontinensünkre, mivel rengeteg háború folyik azon a területen a kőolaj-kitermelés miatt, polgárháborúk és terrorizmus sújtja az országokat és nagyon rosszak az életkörülmények. Rengeteg gyermek vág útnak a családjával. Az út során sajnos sok ártatlan ember veszti életét. Míg Afrikából inkább csak férfiak, a Közel-Keletről nők és gyermekek is útnak indulnak.

Mivel a nélkülözés és a fegyveres konfliktusok szorosan összefüggnek, nagyon nehéz vonalat húzni a politikai és gazdasági menekültek között.

Eleinte nem foglalkoztatott a dolog, de miután saját szememmel láttam az út mellett a magyar határ felé tartó embereket, engem is egyre jobban érdekelné kezdett ez a probléma. Követni kezdtem a híradások különkiadásait, ahol csak a válságossá vált migránshelyzettel foglalkoztak. Szakemberek beszéltek arról, milyen okok vezettek odáig, hogy ilyen tömegek lépjenek el Európát. Próbálok megérteni azoknak az embereknek a helyzetét,

akik inkább a veszélyes, hosszú utat választják otthonuk helyett. Az Európa-pára nehezedő migrációs nyomás megosztotta a közvéleményt is. A migránspártiak úgy gondolják, minden menedékkérőt be kell fogadni, viszont egyre többen vannak, akik féltik nemzetük etnikai tisztaságát, kultúráját, vallását.

Mi talán szerencsésebbek voltunk abból a szempontból, hogy Zentán nem vertek tanyát a migránsok a parkokban, a pályaudvarokon, mint sok, a határhoz közelebb eső területen. Az iskolában egymás közt is sokat beszélgetünk erről a témáról. A szögesdrótkerítés építése a határon és a terrorveszély a fő téma. Magyarországra utazva minden alkalommal megnézem a kerítést, sötétedés után pedig néha látni a határvadászok drónjait, ahogy figyelik a zöldhatárt. Európa lakossága eleinte sajnálta a bevándorlókat és együtt érzett velük. Önkéntesek segítettek a regisztrálásnál, takarókat, ételt-italt osztottak a határokon és a befogadóállomásokon rekedt embereknek. Egy idő után a híradókban ijesztő képsorokat mutattak a türelmetlen, lázadó, segítséget elutasító, határon áttörő migránsokról. Európa nagyvárosaiban egyre több robbantásos, lövöldözéses terrortámadást hajtottak végre. A közbiztonság romlott, megszapordtak a nőket ért erőszakos cselekedetek és utcai lopások, amit vélhetőleg migránsok és a közejük keveredett terroristák követtek el. Számomra felfoghatatlan, hogyan vonulhat végig Európán szinte szabadon több százezer ember. A befogadó országokban is sok bajt okoznak a menekültek. A vallási, kulturális különbségek miatt nem fogadják el az európai nézeteket. Többségük alacsony iskolázottságú, a befogadó ország nyelvét nem beszélő ember, ezért nehezen vagy sehogy sem tudnak beilleszkedni egy európai szabad társadalomba. Ezért is fordulhat elő, hogy a bevándorlók nagy része gettóban él saját törvényeik szerint. Egy bizonyos ponton túl viszont már akkora nyomást jelentenek egy társadalomra, hogy az nemcsak a népcsoportok között, hanem a közösségeken belül is konfliktushoz vezet. Ez fokozottan nehezíti az integrációjukat. Európa igen nehezen tud megküzdeni a migránsválsággal. Minden országnak más-más véleménye és megoldása lenne a helyzetre, ami politikai vitákhoz vezet nemcsak az unió, hanem országokon belül is. Ennek egyik következménye, hogy Nagy-Britannia egy népszavazáson úgy döntött, kilépne az EU-ból.

A menekültválság megoldása érdekében Európának össze kell fognia. A kvótarendszer nem tűnik jó ötletnek, miszerint megfelelő arányban osztanak szét a menedékkérőket az unió országaiban. A befogadóállomások és menekülttáborok is túlszűfoltak, némelyekben embertelen körülmények között kénytelenek élni a menekültek.

Úgy gondolom, a menekülő embereket a saját hazájukban kellene segíteni, és nem arra ösztönözni őket, hogy elvándoroljanak.

Remélem, Európa vezetői mielőbb bölcs megoldást találnak a válsághelyzetre, és Európa újra biztonságos hely lesz.

Surányi Balázs, 7. osztály, Stevan Sremac iskola, Emlékkiskola, Zenta (a 2017. évi Magyar Kultúra Napjára készült dolgozat, felkészítő tanár: Kormányos Katona Gyöngyi)

Vuk első zsákmánya

Vuk nagyon éhes volt, ezért elment az erdő melletti tóhoz. Tással ért haza.

Karak nézelődött a barlangból.

– Szia, kis Vuk! Mit hoztál? – kérdezte a rókakölyöktől.

– Tást hoztam.

– Hol találtad? – kérdezte.

– Ott, az erdő melletti tóban.

– Hogy fogtad meg?

– Odalopakodtam becsukott szemmel, ahogy tanítottad.

– Mi történt ezután?

– Egész közel mentem Táshoz és hopp! – kiáltott fel Vuk.

– Hopp, hopp? – kérdezte Karak csodálkozva.

– Igen, elharaptam a nyakát.

– Úgyes voltál! – dicsérte Karak.

– Köszönöm, hiszen jó mesterem van!

– Jaj, te ügyes! – mondta Karak, és egy pusztit nyomott a kis róka buksijára.

– Együk meg gyorsan, nehogy megromoljon álltában! – nyalta meg szájával Vuk.

Jóízűen elfogyasztották a finom kacsahúst. Tele pocakkal tértek haza a barlang mélyébe aludni.

Fényszárosi Zsóka, 4. osztály, Csáki Lajos iskola, Topolya

Halacska – Ivankov Lilla, 3. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

CSILLAGÁSZAT

Lehet víz a TRAPPIST-1-en

Az Európai Déli Observatórium munkatársai idén februárban jelentették be, hogy hét földszerű bolygót azonosítottak egy közeli csillag körül. A TRAPPIST-1 rendszere azóta is az érdeklődés középpontjában áll, egyrészt azért, mert korábban sosem találtak ennyi kőzetbolygót egyetlen csillag körül, másrészt pedig azért, mert a planeták közül több kapcsán is úgy tűnt, hogy ezek csillaguk élhető zónájában keringenek.

A rendkívül érdekes rendszert felfedezése óta folyamatosan vizsgálják a szakértők, mert arra kíváncsiak, hogy a kérdéses égitesteken valóban lehetséges-e az élet. Egy új kutatásnak köszönhetően most egy lépéssel közelebb kerültünk ennek megfjtéséhez, a Genfi Egyetem kutatói ugyanis

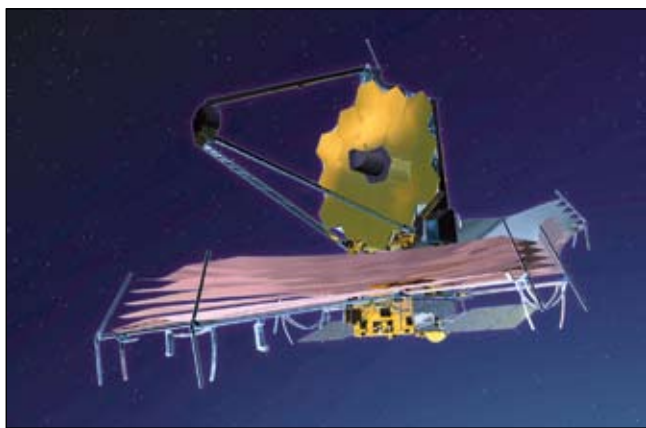

Soha nem találtak ennyi kőzetbolygót egy csillag körül, mint a TRAPPIST-1-nél

a Hubble űrtávcső spektroszkópos felvételeit elemezve arra a következtetésre jutottak, hogy a bolygókat érő ibolyántúli sugárzás intenzitása és más adatok alapján lehet víz a planeták némelyikén.

A bolygók élhetősége több tényező függvénye. Ha egy planéta/bolygó egy csillag élhető zónájában kering, az mindössze annyit jelent, hogy a rendelkezésre álló információk, vagyis a csillag nagysága, fényének erőssége, a bolygó távolsága és esetleges légköri jellemzői alapján annak felszínén olyan hőmérséklet van, amely mellett elképzelhető a folyékony víz jelenléte. Vízzel pedig, ugye, akár az élet is kialakulhat és fennmaradhat, legalábbis a mi ismereteink szerint.

Továbbra sem biztos, hogy a TRAPPIST-1 bolygóin van víz. Ha elgondó volt rajtuk a folyadékból fiatal korukban, akkor ez nagyon is lehetséges, de a bolygók tényleges összetételéről majd csak a következő generációs távcsövekkel lehet megállapítani bármit is. Megtörténhet, hogy erre már nem is kell sokat várni, hiszen a James Webb űrtávcső a tervek szerint alig egy éven belül, 2018 októberében áll üzembe. (ipon.hu)

A James Webb (James Webb Space Telescope, rövidítve JWST, korábban NGST, azaz Next Generation Space Telescope – „következő generációs űrtávcső”) épülő infravörös űrtávcső, a Hubble űrtávcső tervezett utódja. Átmérője 6,5 méter

SZÁMÍTÓGÉP

Nem csak a logó újult meg a YouTube-on

Az átalakításokról szóló hivatalos blog utal rá, hogy a 12 éve indult videómegosztó milyen hatalmas változásokon esett át az eltelt időben, a támogatott videók számának növekedésétől kezdve az élő adásokig vagy épp a mobilos alkalmazás megjelenéséig.

A legfrissebb újítások szűkebb körben már jó ideje kipróbálhatóak voltak, de a nagyközönség számára most jelentek meg.

A legfontosabb változások a mobilos alkalmazásban:

- * megújított felhasználói felület, például áthelyezték a navigációs füleket, hogy közelebb legyenek a hüvelykujjhoz

- * felhasználói visszajelzések nyomására visszahozták azt a gesztusvezérlő funkciót, amikor balra vagy jobbra dupla kattintással előre vagy hátra lehet ugrani a videóban 10 másodper-

cet (hamarosan megjelenik egy olyan funkció, amikor csúsztatással lehet az előző vagy a következő videóra ugrani)

- * a lassítás/gyorsítás lehetősége a videóknál

- * alkalmazkodó lejátszás: az alkalmazás hamarosan képes lesz arra, hogy a formátumhoz igazodva a legoptimálisabb módon – vízszintes, függőleges vagy négyzetes – formában játssza le a videót

- * böngészés lejátszás közben

A bejegyzés kitér arra, hogy még további újítások is érkeznek a közeljövőben. A felület áttervezésével párhuzamosan a régi jól ismert logót is nyugdíjazták, egy újat adtak ki, amit itt láthattok:

A HÉT LEGJOBB KÉPE

Telihold a pisai ferde toronynál

A katedrális mögött álló harangtorony – amit ma pisai ferde toronnyként emlegetünk – építését 1372-ben fejezték be. A talaj minősége és az elégtelen alapozás miatt már az építés kezdete, 1173 után elkezdett dőlni. De még mindig áll, és a világ a csodájára jár. Mi ezúttal mint csodaszép felvételt vettük elő. A kétszáz év alatt elkészült építmény eredetileg 1,4 méterrel tért el a függőlegetől, ma már 3,9 méterrel tér el, a dőlésszög jelenleg 3,99 fok.

KUTATÁSOK

Csaknem száz vulkánra bukkantak az antarktisi jég alatt

Brit kutatók 91 újabb vulkánt fedeztek fel az Antarktisz jégtakarója alatt az eddigi 47 mellett, a legmagasabb mintegy négyezer méteres. Az Edinburghi Egyetem kutatói a Föld legnagyobb vulkanikus térségét azonosították két kilométerre az Antarktisz hatalmas kiterjedésű jégtakarója alatt. A szakemberek szerint a hatalmas térség mellett valószínűleg eltölpül a kelet-afrikai vulkanikus hegynyulat, ahol a világon a legsűrűbb a vulkánok előfordulása.

– Nem számítottunk ilyen nagy számra. Csaknem megháromszorozódott a Nyugat-Antarktiszon létező ismert vulkánok száma. Feltételezzük, hogy még több létezik a Ross-jégszelf alatti tengerfenéken, ezért úgy vélem, nagyon valószínű, hogy ez a térség a világ legsűrűbb vulkanikus övezete – mondta Robert Bingham kutató. (MTI)

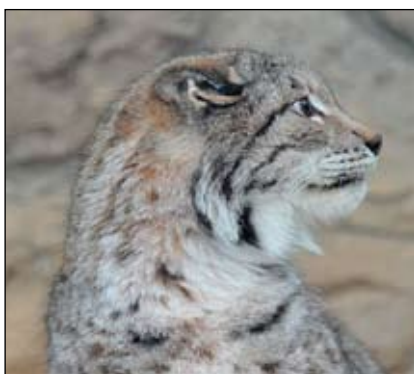
Húszéves lett a kétfejű svájci teknős

Janus, a kétfejű svájci teknős a Genfi Természettudományi Múzeumban született és ma is ott él. Szeptember elején húszéves lett.

Vadon valószínűleg soha nem ért volna meg ilyen magas életkort, a múzeum kabalájaként és a látogatók kedvenceként azonban a torzszülött teknőst nagyon is elkényeztetik. Janust mindennap megfürdetik és UV-fénnyel sugározzák be, hogy páncélja erős és szilárd maradjon. A gondozók szerint az állat két feje saját, önálló életet él, az egyik dominánsabb, míg a másik engedékenyebb. Mindig sok látogatót vonz, különösen ha az egyik fej megpróbál elvenni a másiktól egy salátalevelet. Janus, akit a gyakran kétarcúként ábrázolt római istenségről neveztek el, a genfi múzeum keltetőgépében kelt ki egy tojásból 1997. szeptember 3-án.

Megmentenék az európai hiúzokat

Het európai ország összefogott a kontinensen élő hiúzok megmentése érdekében. A 3Lynx projektum keretében, amelyet a cseh mezőgazdasági tárca készített elő, cseh, német,

osztrák, olasz, szlovén és horvát szakértők három éven keresztül fogják figyelemmel kísérni az Európában élő három nagyobb hiúzcsoport életét. A három év alatt szerzett ismeretek és tapasztalatok alapján a szakértők programot dolgoznak ki a veszélyeztetett állatfajnak számító hiúzok megmentésére.

A három hiúzcsoport közül az egyik a cseh-osztrák határon fekvő Sumavában és a cseh-német határon lévő Bajor-erdőben, a másik az osztrák-olasz Alpokban, a harmadik pedig a horvátországi Dinári-hegységben él. Ez utóbbiban a hiúzok a múlt század 80-as éveiben kihaltak, de újratelepítették őket. A szakértők

szerint a projekt ugyan sikeres, de a hiúzokat továbbra is nagyon veszélyeztetik, elsősorban az orvvadászok.

Hasonló a probléma a Sumava-hegységben és a Bajor-erdőben is. Jelenleg mintegy 60-80 hiúz él ezen a területen. Évente mintegy húszat megölnek az orvvadászok. Ez súlyos probléma, és gátolja a hiúzok számának természetes szaporodását.

Szakértők szerint a nemzetközi összefogásra a hiúzok megmentése érdekében azért is szükség van, mert a ragadozók számára nincsenek államhatárok, s élelem keresése közben szabadon vándorolnak az egyik országból a másikba. (ng.hu)

MADÁRLES

Házi rozsdafarkú

Írja: Balogh István

Az őszi közeledtével megkezdődik az évezredek óta minden ősszel ismétlődő madárvonulás. Egyes madárfajok korán – már augusztus második felében –, mások szeptember elején vagy még később kezdik meg őszi vándorútjukat. A magányosan vonuló házi rozsdafarkú (*Phoenicurus ochruros*) szeptemberben indul a nagy útra, de egyes példányaival – nem ritkán – még novemberben is találkozhatunk. A rozsdavörös farkáról elnevezett madár nem is olyan régen még a sziklás hegységek madara volt. Négy-öt évtizeddel ezelőtt aztán

– máig sem tisztázott okok miatt – elkezdett betelepülni az ember közelébe. Először csak a nagyvárosokban jelent meg egy-egy pár, majd miután itt egyre gyakoribbá vált, lassan kezdte „meghódítani” a falvakat is. Valószínűleg a magas tömbházak vonzották be őket a városokba, amelyeket magas szikláknak vélhettek, s amelyeken éppen olyan sok repedést vagy kiszögellést találtak – ahová fészkeiket rejthették –, mint a valódi sziklákon. A házi rozsdafarkú hímjének teste feketés-sötétszürke, farka rozsdavörös (lásd a képen). A tojó egyszerű barnás színezetű, farka szintén rozsdavörös.

Benedek Elek

Az aranyhal

Egyszer volt, hol nem volt, az Óperenciás-tengeren túl, a hármás üveghegyen is túl, túlönnan túl... Megálljatok csak, nem jól kezdettem... Hát: volt egyszer egy király. Magyar király volt az, mert Budán lakott. Melyik volt, nem tudom, elég az, ahogy egyszer ez a király az Óperenciás-tengeren túl járt háborúba, s amikor onnét visszaindult, a tengerben meglátott egy aranyhalacskát.

– Hej – mondta a király –, ha ezt hazavihetném a leányomnak!

Nosza, egyesriben hálót eresztenek a tengerbe tízen is, húszan is, s kifogták az aranyhalacskát.

Vagy örült, vagy nem a király, de a királykisasszonynak, mikor meglátta az aranyhalacskát, még a könnye is kicsordult szertelen örömeiben.

Aranytálba tette az aranyhalacskát, s nézte, nézte, folyton nézte, amint úszkált, fickándozott a vízben. Hanem egyszerre csak nőni kezdett a halacska, nőtt, nőtt, s akkorára növekedett, hogy nem fért el a tálban.

– Jaj, Istenem, nagyobb tál kéne! – mondotta a királykisasszony. – Édesapám, van-e nagyobb aranytál?

– Van, lelkem, leányom, száz is, de egyebet mondok én neked. Ásatok a Margit-szigeten halastavat, annak a fenekét, oldalát kristályüveggel kirakatom, ott lesz csak igazi jó helye.

Még egy nap sem telt belé, nagy tavat ásott a király, a tónak fenekét, oldalát kristályüveggel kirakatta, csináltatott rá arnycsorgót, azon csorgott a tóba a Duna vize. Az aranyhalat a tóba eresztették, de aznapról fogvást nem is volt a palotában maradása a királykisasszonynak: minden áldott nap átcsónakázott a szigetre, s nézte, nézte az aranyhalat.

Na, telt-múlt az idő. Egyszer retentő éjgiháború kerekedik, csurog az eső, mintha dézsával öntenék, megárad a Duna, kicsap a szigetre, s úgy elsöpört mindent, de mindent, hogy csak a kopasz föld maradt. Azám, elvitte az aranyhalat is.

Hej, Istenem, Istenem, édes jó Istenem, búszult a királykisasszony, éjjel-nappal hullott a könnye, mint a záporosó, hiába vigasztalták, hiába hoztak minden szépet, minden ékeset, ami csak volt kerek-e földön – azt mondta:

– Sírok, sírok, mindég sírok, amíg az én kedves aranyhalam meg nem kerül.

Mondjam, nem mondjam, ha nem mondom, úgysis tudjátok: búszult a király is, félt, hogy kifogy egyetlen lányából. Nosza, kihirdettette az országban, hogy aki megtalálja az aranyhalat, s elevenen Budára hozza, annyi aranyt ad, hogy a hetvenhetedik unokája is négylovas hintón járhat.

Bezzeg hogy halászni indult minden lélek, még az is, aki annakelőtte nem halászott, különösen a Duna s Tisza mentén. Csak egy halászegény akadt, egy Tisza menti halászegény, aki egész nap a Tiszán csónakázott, de a hálóját ki nem vetette, csak búszult, szomorkodott. Azért búszult, azért szomorkodott ez a halászegény, mert nem adták neki azt a leányt, akit szeretett, s aki igaz szeretettel volt őhozá. Meghiszem,

hogy nem adták: nagyúri kisasszony volt az a leány, Tisza mentén a leggazdagabb földesúrnak a leánya!

No, ha a király búszult a leánya miatt, búszult ám a halászegény miatt is az apja. Eleget mondta, de hiába mondta:

– Tedd le az eszedet arról a leányról, fiam! Nem való az szegény legénynek.

Beszélhetett annak, akár a süketnek, nem hallotta, s minden este üres tarisznyával tért haza. Bizony ha üres tarisznyával, annál több halat fogott az öreg. Egy nap azonban megesett, hogy csak egy halat fogott, hanem ez elég is volt, mert akár hiszitek, akár nem, az aranyhal volt ez.

Hej, uramteremtőm, volt öröm, de mekkora!

– No, fiam, ne búsulj – mondotta az öreg –, kifogtam az aranyhalat! Jere, vigyük Budára.

Mindjárt nekicihelődtek, s addig mentek, mendégeltek, míg Budára nem értek. Ott mindjárt a király színe elé vezették, s mikor a király

meglátta az aranyhalat, nagyot kiáltott, hogy megrezdült belé a palota. Abban a pillanatban beszaladt a királykisasszony, s alig tudták felmosdatni, úgy elájult a szertelen örömtől.

Bezzeg volt becsülete az öreg halásznak meg a fiának. A király az asztalához ültette, s három napig el sem eresztette. Akkor méretett a kincseskamrából hat szekér aranyat: mind a hat elé hat ökröt fogtak, s úgy vitték a Tisza mentére, a vén halász kunyhójához. Hm, de az arany mellett még egy falut is adott a király az öreg halásznak, s nemességre emelte a jobbagysorból! Mindjárt más nevet is adott a falunak a király. Azt mondta: mától fogva Halász legyen a falu neve, de még a tied is, öreg!

No, mikor ezt megtudta a földesúr, egy szó nem sok, annyit sem szólt a fiatalok dolgába, hanem nagy hirtelen papot hívatott, s csaptak olyan lakodalmat, hogy hét álló hétig nem szakadt vége. Akkor a fiatalok dióhéjba kerekedtek, s a Tiszán leereszkedtek.

Így volt, vége volt, mese volt.

Lázár Ervin

A Négyszögletű Kerek Erdő

Bemutatkozunk
(részlet)

Én nem bánám, ha néha-néha meglátogatna a Szomorúság. Mondjuk, havonta egyszer. Vagy inkább félévenként. Elül-dögélhetne itt. Még be is sötétítenék a kedvéért. Összehúznám magam. És sajogna, sajogna a szívem.

De hogy mindennap eljön! Na nem, azt már mégsem! Hogy felidézze minden: egy ferde tekintet, egy régi tárgy, egy poros fénykép, a szél-fújta levelek, az eső, az eldübörgő vonatok zaja. Na nem! Alig merek már kinézni az ablakon. Ott szokott előbukkanni a Szomorúság, a faluvégi dombhát mögül. Hű, komor ám, sötétbar-na! Lép egyet, s már a Ráday-kastély tetején van, még egyet, s már itt áll a vasúti kocsmá udvarán; s mi neki onnan az én ablakom! Semmi. Már kopog. „Dehogy eresztlek – gondolom –, dehogy!” Törődik is velem! Átszivárog az ablaküvegen, be-telepszik a szobámba. A fekete feketébb lesz tőle, a barna barnább, a pirosok kialusznak, elszűr-külnek a sárgák, megfakulnak a kékek, a zöldek, mint a hamu. Reménykedem mindig, hogy nem hozzám jön. Annyian laknak erre felé... És már kopog is, kopp... kopp.

Ma is elég bánatosan kelt fel a nap. „Rossz jel, hű, de rossz jel!” – gondoltam. Nézek a dombhát felé... Akár ne is mondjam: ott komorlott, gomolygott, nőtt, nődögélt. Jött. Kapkodtam a fejem, menekültem volna. De hova?

Az meg ott már lépni készült. Na, néztem riadtan, mindjárt a Ráday-kastély tetején lesz.

S ebben a pillanatban csöngettek. Nagyon vidáman szólta a csengő. Mert az én csengőm tud vidáman szólni, kétségbeesetten, egykedvűen. Aszerint, hogy éppen ki nyomja kint a gombot. Ugrottam, tártam az ajtót. Na, mondhatom! Még az állam is leesett. Egy macskaforma kis figura állt az ajtóban, fekete kalapban, piros ingben,

farmernadrágban, a lábán ormótlan bakancs lotyogott-kotyogott. Már nyitottam a számat, hogy ilyesfélét mondjak: „Kicsoda ön, uram, és mit akar?” – de nem jutott rá idő, mert az ott kint rám kiáltott:

– Fussunk!

Eszembe jutott rögtön a Szomorúság. Hej, lehet, hogy már ott kipeg-kopog az ablakomon! Nosza, neki a lépcsőháznak! Popogott a cipőnk talpa, mint a géppuska, a fordulókban meg csisz-csosz, csisszent-csosszant, aztán megint ripp-ropp, klipi-klapi... De a második fordulóban észbe kaptam. Megálltam.

– Hiába futunk. Úgyis elkap.

Megállt a nagy bakancsú, és szelíden rám nézett.

– Mikkamakka vagyok – mondta. – Hallottál már rólam?

– Még nem.

– Akkor most majd hallasz – hadarta. – Fussunk!

Most már nem aggályoskodtam. Futottam. Ha egyszer Mikkamakkának hívják, nem lehet akárki. Futottunk végig a falun, ahogy a lábunk bírta. A szembejövőeknek kikerekedett a szeme láttunkra. Nicsak, itt fut egy medveforma férfi meg egy gyerekforma macska! Ettől elnevették magukat. A nevetés ránk is ránk ragadt, a réten már nevetve futottunk.

– Az ott a Négyszögletű Kerek Erdő – mutatott előre Mikkamakka, s tudtam, ha benn leszünk a fák közt, már meg vagyok mentve.

Bent az erdőben aztán kiszuszogtuk magunkat, s megfordultunk. Lássuk csak, hol az a Szomorúság! Ott volt mögöttünk. De már oszladozott, foszladozott, sápadozott, halványodott. Eloszlott lassacskán, mint a köd.

– Köszönöm! – mondtam Mikkamakkának.

– Ne köszönd – nevetett Mikkamakka –, ez a dolgom. Most egy pár napig itt laksz velünk a tisztáson, s meglátod, utána nem lesz semmi baj.

– Mi az, hogy veletek? Kikkel? – kérdeztem, miközben elindultunk egy ösvényen az erdő belseje felé.

– Jó társaság, ne félj! – mondta Mikkamakka: – Elsőnek ott van mindjárt Bruckner Szigfrid.

– Az kicsoda?

– Hej, kicsoda nagy híró oroszán volt! – nézett rám Mikkamakka. – Nem hallottál róla? Artista, főzsonglőr, bűvész, bohóc, balett-táncos. Versengtek érte a cirkuszok.

– Aztán?

– Aztán? – mormogott Mikkamakka. – Aztán megöregedett. Meglassult, meggörcbedt, meggyengült. Csak a nagy hangja maradt a régi.

– Nagyhangú?

– Az, az, nagyhangú. De bárcsak mindenki úgy lenne nagyhangú, ahogy ő! Majd meglátod.

– Hogy került ide?

– Öreg volt, nem kellett már senkinek. Rá se néztek a cirkuszigazgatók. „Mit akar ez a kivénhedt fráter?!” – azt kérdezték. Ő meg szomorodott, csavargott, kujtorgott. Egy szép este kint ült a város szélén, potyogtak a könnyei.

– S akkor jöttél te – mondtam.

– Igen – nézett rám Mikkamakka –, mondtam már, hogy ez a dolgom. Jöttem, és elhívtam ide a Négyszögletű Kerek Erdőbe. Azóta is itt él.

– Kettesben veled.

– Dehogy kettesben...

(hogy a többi lakóról ne is ejtsünk szót).

Ők megtalálták a helyüket, de te hová bújnál a szomorúság, a fájdalom és a kudarcok elől? Mert ezek, akárhogy is hadakozunk ellenük, mindig megtalálnak bennünket. De nem mindegy, hogy olyankor kik vesznek körül minket. Mert együtt mindig erősebbek vagyunk, barátok és családok nélkül pedig nem létezhet a mi Négyszögletű Kerek Erdőnk sem, és enélkül nincs hová fedezékebe vonulni.

Ehhez a helykereséshez sok sikert és jó olvasást kíván a legnagyobb Lázár Ervin-rajongó:

Herédi Károly

A szeretet-köztársaság

A fent olvasható részlet így fejeződik be: „Dehogy kettesben.” Mit is jelenthet ez? Azt, hogy a Négyszögletű Kerek Erdőben sokan élnek, de mindenkinek jut hely: az eldobottaknak, a megtörtéknek, a kigúnyoltaknak, az öregeknek, fiataloknak, kicsiknek és nagyoknak, szomorúaknak és boldogoknak egyaránt. Mindenkinek, aki nem illik bele abba a világba, amelybe született. Sokukat ma talán vesztesnek, vagy lúzernek neveznék. De a Négyszögletű Kerek Erdő egy igazi menedék, egy hely, ahol jó lenne,

ahová jó tartozni, egy szeretet-köztársaság.

Jó, tudom, elsöre ez így elég nyálasan hangzik. Pedig nem az. Rettenetesen szórakoztató rettenetes alakok ezek a figurák. Sokszor hiúak, ostobák, máskor erőszakosak. Emberiek mind: ember Szörnyeteg Lajos, a legjobb szívű behemót, Bruckner Szigfrid, a kiérdemesült cirkuszi oroszán, Aromo, a fékezhetetlen agyvelejű nyúl, a kék színű Ló Szerafin, Nagy Zoárd, a lépkedő fenyőfa, de még a titokzatos Dömdödöm is

A PÉNZZEL TUDNI KELL BÁNNI

Vágyak és lehetőségek között

Bölcs mondásnak tűnik, hogy nem az számít, mennyit keresel, hanem az, mennyit költesz. Talán titeket is elgondolkodtat ez a bölcsesség, de az biztos, hogy van benne valami. Viszont nagy igazság, hogy már gyermekkorban meg kell tanulnunk egyensúlyozni a vágyaink és a lehetőségek között.

A ránk zúduló reklámok üzenetei például sokszor feloldhatatlan dilemmák elé állítanak. Mert igénye és vágya szinte mindenkinek van egy jobb autóra, egy jobb állásra, egy jobb lakásra, egy fényesebb tengerpartra, egy havasabb

sípályára, egy jobb ruhára vagy modernebb műszaki eszközre, de lehetőségek hiányában mindez csak a vágy szintjén maradhat. A vágy kielégítésének hajszolása pedig akár olyan élethelyzeteket is eredményezhet, hogy egy házban már évek óta műholdról nézik a szuper televíziót, és mobiltelefonnal a kezében rohangál mindenki, miközben az épületben se víz, se csatorna nincsen, és az áramtermelést is aggregátorral oldják meg. S mindeközben lehet, hogy az ilyen körülmények között élők sokkal boldogabban és kiegyensúlyozottabban élnek napjaikat, mint az

Hogyan látta Jókai?

„A magyar pénzt „keres”, a német pénzt „érdemel” (Geld verdienen), a francia pénzt „nyer” (gagner d'argent), az amerikai pénzt „csinál” (to make money). Tökéletesen jellemző kifejezések. A szegény magyart mint-ha látná az ember, hogyan keresi a pénzt, melyik bokorban található meg; a jámbor németet, ahogy izzad, dolgozik kézzel-lábbal, míg megérdemli azt a pénzdarabot; a könnyűvérű franciát, ahogy kockáztat és nyer, ha ráakad egy másikra, aki veszít; míg a nehézvérű Jenki ül egyhelyben, s a körmét faragva csinálja a pénzt.” (Jókai Mór: Fekete gyémántok)

őrzővédő rendszerekkel körbevett villák lakói, akik folyton attól rettegnek, hogy kirabolják őket.

Mindebből látszik, hogy a pénznek, ha nagyon szigorúan vesszük, sok köze nincs a boldogsághoz. A tapasztalatok is azt mutatják, hogy a szerencsejátékon nyert milliók és milliárdok többsége 1,5-2 éven belül elillan, úgy, mintha nem is lett volna. Sőt a nyertesek közül nagyon sokan nyomorba zuhannak a néhány hónapos bőség után. Vannak, akik arról számoltak be, hogy annál nagyobb boldogságot még nem éreztek, mint amikor elfogyott a pénzük. Mert a pénz is lehet teher annak, aki a saját boldogságával sem tud mit kezdeni.

Csecsemőkori emlék? Ugyan!

Fogadjunk, hogy szinte senki nem emlékezik a csecsemőkorára! Sőt, valószínűleg egyetlen árva, homályos emléke sincsen a 3-4 éves kora előtti időszakból. Nyugi, mind így vagyunk ezzel. Tiszta szerencse, hogy azokra a dolgokra viszont emlékszünk, amiket akkoriban tanultunk, például a beszédre. A jelenséget gyermekkori amnézia néven ismeri a tudomány, és a működésére máig nincs általánosan elfogadott és bizonyított magyarázat.

A gyerekkori amnézia elég furán működik, a 3-4 éves kor előtti emlékekre hat, amelyek 7-8 éves kor körül fakulnak ki, majd tűnnek el véglegesen. Vagyis egy 3 éves gyerek természetesen emlékszik arra, mi történt vele előző nap, egy hatéves is arra, ha valami nagyon emlékezetes történt az élete első három évében, de egy tízéves számára ezek az emlékek már eltűnnek, és felnőtt korunkban sem tudunk visszaemlékezni rájuk.

Számítógépes hasonlattal élve: a gyermekkori amnéziát az okozza, hogy kisiskolás korban olyan gyors ütemben kell az agyunk alaplapjába az új memóriamodulokat beledugdosni, hogy az állandó átszervezések miatt óhatatlanul is letörlődnek, vagy hibásak lesznek a régi adatok.

Heti jeles napok, évfordulók

Szeptember 20. – A mai tasztatúrák elődeinek nevezhetjük az írógépeket, ám lehet, hogy ti nem is láttatok még írógépet. Jól néztek meg a képen levő szerkentyűt, és tudni fogjátok, hogy elődeitek még ilyen és ehhez hasonló gépeken írtak. Jól oda kellett csapni a billentyűjére, hogy a betű a papíron megjelenjen. Mint egy 150 éves találmányról van szó, megalkotója pedig szeptember 20-án született, méghozzá

Eredeti Mitterhofer-írógép

A Mercedes autógyár is gyártott írógépet

1822-ben. **Peter Mitterhofer**nek hívták, osztrák asztalosmester és feltaláló volt, aki 1864-ben megszerkesztette az első, a maihoz teljesen hasonló elvi felépítésű írógépet. Szinte minden részlete megegyezik a később gyártott írógépekkel, csak ő nem fémekeket, hanem (asztalos volt, ugyebár...) fát használt (Wiener Modell 1864). Ahogy a mai gyerekek mondanák: Real Time Printer. Ha leütöd egy betű billentyűjét, azonnal a papírra nyomtatja a betűt, valós időben... :) Mitterhofer egyébként mosógépet is konstruált... Mit gondoltok, miből?

Szeptember 21. – A béke napja. Az ENSZ békenapja nemcsak a nemzetek közti béke fontosságára hívja fel a figyelmet, hanem ilyenkor az erőszakmentes otthonok, közösségek és iskolák is előtérbe kerülnek.

AZ ISKOLAKÖPENY EMLÉKEZETE

Újra kékben?

Idén nyáron nagy sajtónyilvánosságot kapott az iskolaköpeny bevezetésének felvetése, sőt egyes iskolákban meg is próbálkoznak a viseltetésével már ebben a tanévben. Ám, viseltek-e köpenyt a múltban, vajon tájaink is hordták-e a diákok, milyen volt az a ruhadarab, és kedvelték-e a gyerekek?

Az ötlet támogatói szerint az egységes iskolai öltözet elfedi a társadalmi különbségeket, de a köpeny a futballmezek és egyes munkaruhák mintájára a közösségtudatot is formálná. Az iskolaköpeny ellenzői szerint azonban mindez nem lenne jó üzenet a 21. században, s inkább a szülőkre kellene bízni a ruházkodással kapcsolatos problémák orvoslását. Ráadásul az öltözködésen kívül más módon is fény derülhet a családok anyagi helyzete közötti különbségekre: ilyenek például a mobiltelefonok és más kutyák, de a testnevelésóra előtti átöltözés során ugyanúgy láthatóvá válnának az öltözködésbeli eltérések, arról nem beszélve, hogy általában tudjuk, ki honnan érkezik.

Változatos köpenyviselés 1959-ben

Rendkívüli módon mai számunk múltidéző rovatát a köpenynek szenteljük, hisz ez is lehet történelem. Kalandozunk a köpenytörténelemben! Ebben a magyarországi Múlt-kor történelmi magazin segített.

Az iskolai egyenruha kérdése magyar vidékeken először az 1790/91-es országgyűlésen került napirendre. A közoktatási bizottság ülésén

Makó Pál matematika-fizika professzor indítványa szerint szükséges lenne egy egyenlítőzékre, „hogy a deákok, akik újabban igen hajlamosak a kihágásokra, azonnal felismerhetők legyenek”. A bizottság eleinte helyeselte az indítványt, azonban I. Ferenc úgy döntött, az ifjúság nem kötelezhető egyforma ruházat viselésére.

Jóval később, a XX. században a két világháború között az egyenruha leginkább az iskola identitásának kifejezője volt. A háborút követően a szocializmusban a hatalom célja és érdeke sok tekintetben az volt, hogy az emberek arctalanul olvadjanak a szürke tömegbe, ezért megpróbálták ellehetetleníteni az átlagból való kitűnést. A II. világháború után az egykori Jugoszláviában, ahova térségünk is tartozott, voltak időszakok, amikor kötelező volt a köpeny viselése, s volt, amikor nem. Iskolánként is változott a hozzáállás, de a nyolcvanas évektől kezdődően teljesen kiszorult a köpeny az iskolákból.

Az 1960-as években főként vászonból készült egyenruhát hordtak a diákok, majd a hetvenes években megjelent a műszálas anyag, és a köpennyel kapcsolatos szigor is fokozatosan enyhült; az 1960-as évekig elterjedt egyensapka is „kiment a divatból”. Az évtized végére változatosabbá vált a kínálat és egyre több modell került a boltok polcaira.

„A lányoknak télen-nyáron patentharisnyát, azaz vastag pamutharisnyát és az egy kaptafára gyártott konfekciós köpenyt kellett hordaniuk a gimiben, mindkettőt leginkább csak egy fazonban és színben lehetett megvenni az állami áruházban. A fiúk a gimiben valamiért megúszták, helyette a leventesapkához hasonló tökfödőt kellett viselniük. Mi, lányok rémesen izzadtunk nyáron a vastag darabokban. Akkoriban jelent meg először Magyarországon a még aranyáron kapható divatos nejlon holmi, mindenki olyant akart, de tiltották. Persze, sokan feldobtuk a konfekciót egy övvel, a galléres, lecsérelésével,

vagy egyszerűen átszabtuk a vonalát” – mesélte egy nő a szeged.hir24.hu újságírójának az 1950-es, 60-as évekről.

„Akkor volt nagy divat a nejlon és a műszálas anyag, szinte mindent abból csináltak, az iskolaköpenyt is. Igaz, nem voltunk teljesen egyformák benne, lehetett kicsit divatozni, mert több formában árulták. Viszont ha ránk izdadt, folyton vakaróztunk tőle. Én pláne, mert érzékeny bőrű vagyok. De az apám szabó volt, úgyhogy vett könnyű vásznat, és ebből csinált

Egyensapkát viselő fiúk az 1960-as években

nekem iskolaköpenyt. Úgyhogy köpeny-divatdiktátor voltam a suliban” – emlékezett vissza egy fiatalabb nő.

A diákok – főként kamaszkorban – elég nehezen viselték a köpeny viselésének kényszerét, iskolán kívül ritkán hordták. Otthonról elindulva a táskában cipelték, majd az iskola kapujához érkezve magukra öltötték a sötétkék ruhadarabot. A kinőtt darab pótlását bármelyik nagyobb áruház ruházati részlegén meg lehetett találni, ám célszerű volt már augusztus elején elkezdni a keresgélést, mivel a tanév kezdetéhez közeledve beszerzése nehezebbé vált.

A köpeny szó a szocializmusban szocializálódottak szemében azonban továbbra is a kényszer érzetét hordozza magában, hiszen az egyeniségek kiiktatása a totális intézmények és hatalmak jellemzője volt. Ráadásul a szegénységi különbségeket sem tudta maradéktalanul eltüntetni, hiszen a gazdagabb szülők gyermekei a szabó által személyre szabott köpenyben jóval „divatosabban” mutattak szegényebb, az áruházi gyengébb kínálat olcsóbb termékei közül válogató társaiknál.

Büszkék rá!

A nyugati, főként angol (vagy német, dán és spanyol) magániskolákban, illetve az ázsiai országok (volt brit gyarmatok) némelyikében mind a mai napig népszerű az egyenruha viselete, sőt egyes vélemények szerint büszkék rá a nebulók, így például az angliai Christ's Hospital diákjai, akik 1552 óta ugyanazt az egyenruhát hordják.

Az angliai Christ's Hospital diákjai 1552 óta ugyanazt az egyenruhát viselik

Egy teljesen új Miley

Miley Ray Cyrus, Destiny Hope Cyrus néven született 1992-ben, a Tennessee állambeli Nashvilleben és egy nagy farmon nőtt fel. Mivel mosolygós kisbaba volt, szülei Smiley-nak becézték, ennek rövidítése lett a Miley, ami rá is ragadt. A Ray-t, mint középső nevet később választotta, így tisztelgett politikus nagyjapja előtt.

Miley a Hannah Montana sorozattal vált ismertté világszerte, amivel egyúttal megindult a zenei karrierje is. Ehhez minden adott volt, hiszen az apja, Billy Ray Cyrus és keresztanyja, Dolly Parton is immár legendás country előadónak számít. A Hannah Montana sorozatban is fontos szerepet játszott a zene, hiszen egy hétköznapi lányról szólt, aki megpróbálja titokban tartani azt, hogy valójában híres énekesnő.

A sorozat lezárása után Miley több helyen is azt nyilatkozta, hogy az elvárások jócskán megviselték és mindenképpen szakítani szeretne mindazzal, amit a szerepe miatt erőltettek rá. Talán emiatt történt az, hogy amikor kifejezetten az énekesi karrierjére kezdett összpontosítani, főleg a botrányairól szóltak a hírek. Minden bizonytalanságot Miley is kezdte azt érezni, hogy olykor túllőtt a célon, ráadásul a sajtó már nem is a dalaival foglalkozott, hanem a Liam Hemsworth-el kialakult *se veled se nélküled* kapcsolattal. A zürös évek után viszont nemrég egy teljesen új Miley-t ismerhettünk meg, akinek immár állítólag a kapcsolata is kiegyensúlyozott, mindez pedig szinte végigkísérhető a lemezein, a dalain.

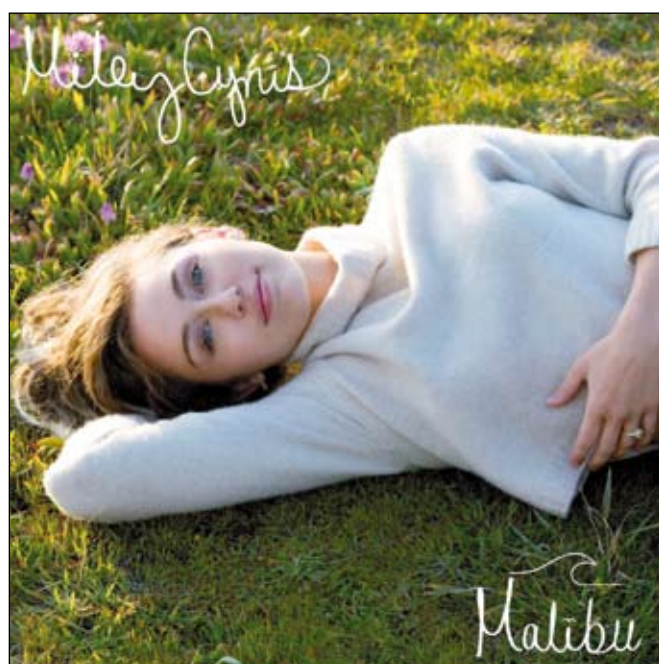
Miley első, bemutatkozó albuma, a Meet Miley Cyrus 2007-ben jelent meg, és a következő évben azonnal egy másik, a Breakout, amely immár nem kapcsolódik Hannah Montanához. Utána kiadott még három albumot, idén pedig

ismét újdonságokkal lepte meg a rajongóit. A nyári hangulatot megidéző Malibu című dalt májusban mutatta be. Elmondása szerint ez a dal pont Liamról és róla szól, azóta egyébként úgy tudni, hogy ismét az esküvőjüket tervezik, de ezúttal megfontoltan és komolyan. Miley új, visszafogottabb, romantikusabb oldala sokaknak tetszett, akárcsak a dal is. Az énekesnő ezek után, mondhatni, visszatért a gyökereihez és a country ihletésű Inspireddel jött elő. A múlt hónapban újabb dalt mutatott be, a Younger Now-t, amely egyben a szeptember végén megjelenő új lemezének címe is. Abban biztosak lehetünk, hogy Miley még sok meglepetést tartogat, saját elmondása szerint biztosan elkövet majd hibákat is, hiszen senki sem tökéletes, így ő sem.

Miley-nak nem csupán a szerelem és a karrier fontos, hanem a családja is. Az énekesnőnek két idősebb és két fiatalabb testvére, valamint egy féltestvére is van. Közülük többen is a szórakoztatóiparban találták meg a helyüket, bátyja, Trace gitározik és énekel, Brandi pedig modellkedik. Nemrég azonban a húga, Noah is énekesi pályára lépett, holott még csak 17 éves. Habár egy muzikális családban ez nem nagy csoda, anyja, Tish a fejét fogta, mondván, hogy nem akarja vele végigcsinálni mindazt, amit Miley-val, s legalább várja meg, amíg nagykorú nem lesz. Noah viszont hajthatatlan maradt. Minden úgy kezdődött, hogy egy kávézóban énekelt, amikor egy producer felfigyelt rá, és azt ajánlotta, hogy törjön be ő is a popiparba. Noah-nak pedig több sem kellett és tavaly novemberben megjelentette első dalát, a Make Me (Cry)-t, amelyhez videoklipet is forgatott. A dal sokakat megnyert, így Noah ígéretes előadónak számít. Miley kiáll a húga mellett, és biztosította arról, hogy min-

denben támogatja. A rajongók legnagyobb öröme, több ízben együtt is felléptek. Noah is felnéz Miley-ra, nagyon tiszteli őt, de egy interjúban arról beszélt, hogy a saját útját szeretné járni. A pályakezdő énekesnő így kitért arra, hogy a példaképe Lady Gaga, aki nagy hatást gyakorolt rá, de szívesen együttműködne a Fifth Harmonyval is. Elmondása szerint Miley ellátja jó tanácsokkal, a legfontosabb pedig, amit hallott tőle, hogy ne görcsölgön rá minden apróságra, erre ugyanis hajlamosabb, mint a nővére. Noah azt is mondta, hogy biztosan nem fog minden tanácsot megfogadni, amit Miley-től kap, mert önállóan szeretné kipróbálni mindazt, amit kitervel.

Adele-nek filmszerepet ajánlottak?

Nemrég olyan híresztelések kaptak szárnyra, melyek szerint Adele-nek filmszerepet ajánlottak. Úgy tudni, hogy az Oliver! című filmről van szó, amely Charles Dickens Twist Olivér c. művén alapul. A pletykák szerint a lehetőségre új kihívásként tekint az énekesnő és komolyan fontolgatja a szerep elvállalását. Ha maga a produkció ne lenne önmagában elég vonzó, érdemes megemlítenünk, hogy annak készítői közt találjuk Sir Cameron Mackintosh-t is, aki 2012-ben

producerként vette ki a részét a három Oscar- és ugyanennyi Golden Globe-díjjal jutalmazott, A nyomorultak című alkotásból. Adele 2008-ban jelentette meg első albumát 19 címmel, amely azt jelezte, hogy hány évesen készítette az albumot. Ezt követte a 21, amely 2011-ben jelent meg, erről a Rolling in the Deep és a Someone Like You dalok mindent elsöprő világhírnevet hoztak az énekesnő számára. Ezek után Adele bejelentette, hogy a 23. James Bond-filmhez ír dalt. A Skyfall minden idők egyik legjobb James Bond-dala lett és számos díjat eredményezett. Adele viszont ezt is képes volt fokozni, hiszen a 2015-ben megjelent 25 című albumáról a Hello című dal mindenféle zenei listákon rekordokat döntött. Manapság Adele az egyik legelismertebb énekesnő, akivel sokan szeretnének együttműködni, nem csoda, ha valóban filmszerepet is ajánlottak neki.

Új hangzással is kísérleteznek

A walesi Bullet For My Valentine két évvel ezelőtt jelentette meg a legutóbbi lemezét Venom címmel. A Matt Tuck vezette formáció azóta már megkezdte a következő nagylemez munkálatait, múlt év novemberben pedig a készülő lemez beharangozó dalával örvendeztette meg rajongóit. A Don't Need You című dalhoz klipet is forgattak Ville Juurikkala rendezésében. A csapat frontembere tavasszal beszámolt arról, hogy jól haladnak az új lemezzel, ami sok újdonságot is tartalmaz majd. Elmondása szerint néhány dal erejéig eltérnek a megszokott hangzásviláguktól és valami egészen mással rukkolnak elő, de ez nem jelenti azt, hogy szakítanának a gyökereikkel. Olyan zeneszámokat is tartalmaz majd a lemez, amelyek már megszokottak tőlük. Matt Tuck szerint a Don't Need You némileg előrevetítette az újdonságokat.

Újra együtt

Az eddig sem volt kérdés, hogy Tony Stark, azaz a Vasember feltűnik-e a legújabb Bosszúállók-filmben, nemrég viszont kiderült, hogy mellette Pepper Potts is megjelenik majd. Robert Downey Jr. és Gwyneth Paltrow különleges párt alakítottak a Vasember-filmekben, legutóbb pedig a Pókember: Hazatérésben láthattuk őket együtt. A rajongók fantáziáját felcsigázva a színész közzétett egy képet, melyen ők ketten Jon Favreau kollégájukkal beszélgetnek. Gwyneth Paltrow 2012-ben a láthattuk a Bosszúállók első részében, a többihez azonban nem szerződtek le. A harmadik részt Infinity War címmel várhatóan májustól játsszák a mozik, 2019-ben pedig jön a negyedik rész, amelyben Pepper Potts ismét előbukkan. Rossz hírek számíthat viszont, hogy úgy tudni, Robert Downey Jr. nemrég azt nyilatkozta, kilép a sorozatból, állítása szerint azért, mert nem szeretné, ha kifulladna a szerepe.

Nem siette el

Sam Smith neve 2013-ban vált ismertté, miután közreműködött Naughty Boy La La La című dalában. Akkoriban a La La La szinte a világ minden táján a toplisták élére került. A következő évben Sam Smith kiadta első lemezét In the Lonely Hour címmel. A lemez felkapott lett és kiváltképp a Money on My Mind, a Stay With Me és a Lay Me Down című daloknak köszönhetően Sam Smith immár világhírnévre tett szert és mások is felfedezték benne a lehetőséget. Hozzá és James Napierhez fűződik a Writing's On the Wall című dal, amely a James Bond: Spectre, a Fantom vissztér című film betétdala lett. A zeneszám olyannyira jól sikerült, hogy számos díjat, egyebek közt Oscart is nyert. Sam Smith az elmúlt években nem jelentkezett új albummal, sőt a tavalyi év elején azt is bejelentette, hogy pihenőre megy. Mostanra azonban úgy érezte, itt az idő visszatérni, és ezt a rajongóival is tudatta. Először megköszönte, hogy kitaranak mellette, majd pedig megjelentette a Too Good at Goodbyes című dalt, amely a készülő új stúdióalbumának beharangozó kislemeze is egyben.

Kérdéseitekre Bori Mária pszichológus válaszol e-mail: bizalmas.sorok@gmail.com

Jelige: „Itt van az ősz...”

Kedves Bizi! 12 éves lány vagyok, rendszeresen olvasom a Jó Pajtást. Úgy látszik, eljött az idő, hogy én is tanácsot kérjek, mert nem tudom, mitévő legyek. Lassan két éve, hogy belezúgtam egy nálam 2 évvel idősebb fiúba. Tudja, hogy szeretem, de úgy látszik, ő nem szeret engem! Amikor a közelébe vagyok, zavarba jövök, és mindig valami hülyeséget csinállok. Éjjel-nappal rá gondolok, még az órákon is róla álmodozok! Már próbálkoztam, hogy kitöröljem a fejemből, de nem sikerült. Most nyolcadikos, és még csak ez az évem van, mert utána lehet, hogy többé soha nem fogom látni. Nem tudom, érdemes-e levelet írni neki? Vagy inkább a Facebookot használjam? Nem tudom, hogyan fog reagálni, mert eléggé csöndes és visszahúzódozó, nem fogad el senkitől se semmit. Félek, hogy a leveletem olvasatlanul a szemébe dobja, vagy letilt a Facebookról. Kérlek, segíts! Mit tegyek?

Válasz:

Azt hiszem, még egy próbát megér, hogy bebizonyosodjál, hogy ennek a fiúnak nem te vagy az esete, és utána végleg letegyél a próbálkozásokról nála. El kell fogadnod két év után, hogy tovább kell állnod. De tudnod kell, hogy a szerelem néha, ahelyett hogy szárnyakat adna, hogy szárnyaljunk, hogy megmutathassuk a legjobb énünket, éppen ennek az ellenkezőjét hozza, és a szimpátiánk közelében esetenek leszünk, baleknak érezzük magunkat. Ehhez még jócskán hozzájárul a tapasztalatlanság és az éretlenség is. Amit megtehetsz, hogy a színészek praktikáját alkalmazod. Próbáld meg, mint sokszor a színészek, hogy mesterségesen előidéz a báb, magabiztosabb viselkedést. Viselkedj úgy, mint a boldog, magabiztos emberek, és nagy a valószínűsége, hogy benned is megszületik az érzés, és egyszer csak azt veszed majd észre, hogy valóban szárnyra kaptál. Ahhoz, hogy ne a fiúval és annak a viselkedésével foglalkozz, foglald le magadat hasznos dolgokkal! Mozog rendszeresen barátnőiddel, ha csak lehet, kinn a szabad levegőn. Vagy iratkozz be velük valamelyik tánctanfolyamra, kézimunka szakkörre, a Művelődési Egyesület valamelyik szakosztályába, olvass, szórakozz velük. A fiúval legyél kedves, köszönj neki a folyosón, és menj tovább. Tedd ezt azért is, mert a fiú még nem ért meg a szerelemre úgy, mint te. Mert tudnod kell, hogy a lányok előbb érnek be, mint a fiúk. Ha a fiú mégis vonzódna hozzád, előbb-utóbb meg fogja tenni a lépést. De ha mégsem?! Hát Istenem! ... Megtörténhet az is, hogy idővel, ha aktív részese vagy a közösségi életnek, néptánca, énekre, táncrea, színészetre, stb. jársz, számodra még érdekesebb fiúkkal is megismerkedhetsz, akik még jobban tetszeni fognak, mint ez a srác. Ez pedig csak akkor történhet meg, ha nem zárkózol be a négy fal közé.

Jelige: „Csipkerózsika”

Kedves Bizalmas sorok!

Kérlek, adjál tanácsot, mert egy számomra nagyon nagy problémával fordulok hozzád. Jó lenne tudni, mit tegyek! 12 éves lány vagyok. Júniusban megtetszett egy fiú az osztályomból, akivel jártunk is. Nemrégiben, magam sem tudom, miért, csak úgy ok nélkül, szakítottam vele. Amióta elindultunk iskolába, egy másik lánnyal jár, legalábbis én úgy gondolom,

hogy járnak. Amióta újra láttam, nagyon boldogtalan vagyok, mert rájöttem, hogy hibáztam, amikor szakítottam vele! Nem tudom, hogyan szerezhetném vissza. Éjjel sírok utána, se aludni, se tanulni nem tudok! Kérlek, segíts!

Válasz:

Először is, amit megtehetsz, hogy ebben a percben abbahagyod a nyafogást és a sírást! Töröld le a könnyeidet. Szedd magad rendbe. Tedd föl a legszebb mosolyodat, és már holnap kezdjél el újra beszélgetni a fiúval. Egyszerűen köszönj neki, hogy „Szia! Mit csinálsz a napokban?” Utána, ha alkalmad lesz rá (amikor kettesben lesztek), elmondhatod neki, hogy megbántad, hogy szakítottál vele, és bocsánatot kérsz tőle. A többi már, sajnos, a fiútól függ! Vagy megbocsát, és újra barátkoztok, vagy pedig kiderül, hogy már késő van számodra, nagyon megbántottad, és új szimpátia után kell nézned. Ne feledd, hogy számodra még csak ezek után jön majd el a nagy szerelmek ideje! Még csak 12 éves vagy. Előtted az élet! Fiúból pedig, szépből és kedvesből is – hála istennek – van elég!

Jelige: „Füstifecske”

Kedves Bizi!

A kedvenc rovataim közé tartozol a Jó Pajtásban! Kérlek, próbáld meg nekem is segíteni, hogy megoldódjon a problémám! Nyolcadikos lány vagyok. 2 éve ismerem egy fiút, aki jelenleg osztálytársam. Eleinte csak kedveltem, de most már totálisan bele vagyok zúgva! A nyáron együtt voltunk a táborban és ott még jobban megtetszett. Ha órán ránézek, csak azt látom, hogy bámul. Nem merem elmondani neki, mit érzek iránta, mert félek, hogy hogyan fog reagálni. Nagyon rossz lenne, szinte elviselhetetlen, ha elmondaná a többieknek! Kérlek, segíts! Hogyan közeledjek hozzá, hogy ne valljak kudarcot!

Válasz:

Én úgy látom, hogy a leveledben leírt félelmeid felét már startban kitörölheted, nem kell emiatt izgulnod, mert a többiek száz százalékban biztosan észrevették már, hogy tetszik neked, vagyis hogy vonzódtok egymáshoz. (Tudod, a bámulás, az azt is jelentheti.) Az is biztos, hogy a továbbiakban is fontos a türelem és tapintat is. Mivel azt írod, hogy a fiú bámul, ez annak a jele, hogy felfigyelt rád, tetszel neki, különben rád se nézne! Mit tehetsz? Bámuld te is nyugodtan! Mosolyogj rá, legyél kedves vele, viselkedj vele barátságosan. Hagyd, hogy ő tegye meg a következő lépést akkor, amikor ő is megérett rá, amikor neki is megfelel. Különösebb nyomás nélkül. Addig is használd ki azt, hogy osztálytársak vagytok. Barátkozzatok. Legyetek együtt mindannyian, az egész osztály. Szervezzetek szülinapot, bulit, közös mozi- vagy színházlátogatást, közös labdajátékot stb. Két dolog történhet: Vagy megteszi a lépést és többet lesztek együtt, kettesben is, vagy semmi se lesz belőletek, mert megérik bennetek az a tudat, hogy ez a kapcsolat mégsem az a szerelem, amit szerettetek volna. Élvezétek a biztonságos osztálylégkört, a közös együttléteket, mert itt és így, a barátkozáson keresztül tanuljátok meg, hogyan kell a másik nemmel együtt lenni, beszélgetni, mit szeret a másik nem, mi az, ami nem jön be náluk, és még sorolhatnám. És eközben szerelmek születnek és halnak meg. És ennek így kell lennie.

Biflazzunk?

A tanulás legegyszerűbbnek tűnő módja a feladott lecke többszöri elolvasása, ám az így bebiflázott szöveg hamarosan eltűnik az emlékezetünkéből.

Hatásosabb, ha egyszeri elolvasás után az összefüggések megértésére törekedtek, elolvassátok a fejezet végén található összefoglalót, jegyzeteket készítetek. Ez több munkával jár, de jobb tanulási eredményt ígér. Akik nehezen birkóznak meg a számok, dátumok memorizálásával, próbálják meg a számokat felbontani, vagy valamilyen eseményhez kötni, például Mikszáth Kálmán születési éve 1847, valószínűleg mindenki tudja, hogy a magyar szabadságharc 1848-ban tört ki, Mikszáth előtte egy évvel született.

Könnyebb verset tanulni, ha puha ceruzával leírjátok a verset, és elolvasása után mindig kiradírozzátok az utolsó szót, majd újból kezditek az egészet. A végén üres lesz a papírlap, a vers pedig „átköltözik” a fejetekbe.

A megtanulandó szavakat vagy az adott tananyag legfontosabb címszavait és gondolatait írjátok fel kis papírlapokra. Ezeket mindenütt magatokkal hordhatjátok, és buszon, vonaton, várakozás közben bármikor átfuthatjátok a tartalmukat. Rögzítsetek (akár a mobiltelefonra) érdekes szövegeket azon az idegen nyelven, amelyet

tanultok, és munka közben, például takarítás, mosogatás, zöldes-tisztítás közben is hallgassátok, így a legkönnyebb a helyes kiejtést megjegyezni.

TESZT

Jó emberismerő vagy?

1. Szerinted a lányok eltúlozzák az arcjátékokat és a gesztusokat?

a) Igen. (1) b) Nem. (3) c) Nem tudom. (0)

2. Hogyan köszöntöd jó barátaidat?

a) Szia vagy helló. (4) b) Kezet rázunk. (3)
c) Megpusztiljuk egymást. (2)

3. Az arc melyik részét tartod a legkifejezőbbnek?

a) A homlokot. (2) b) A szemöldököt. (1) c) A szemet. (3)
d) Az orrot. (2) e) Az ajkat. (3)

4. Mire figyelsz, ha a kirakatüvegben meglátod a saját tükörképed?

a) Hogyan áll a ruhám? (1) b) Rendszerben van-e a frizurám? (3)
c) Hogyan lépkedek? (3) d) Milyen a testtartásom? (2)
e) Semmire. (0)

5. Mit gondolsz arról az emberről, aki beszélgetés közben eltakarja a száját?

a) Van valami takargatnivalója. (3) b) Biztosan a foga fáj. (1)
c) Szégyenlős. (1)

6. Mire összpontosítasz, ha mással beszélgetsz?

a) A szemére. (3) b) A szájára. (2) c) A kezére. (2)
d) Arra, hogy hogyan áll. (1)

7. Mit gondolsz arról, aki beszélgetés közben máshová néz?

a) Nem őszinte. (3) b) Hiányzik az önbizalma. (2)
c) Nem tud koncentrálni. (1)

8. Ha valakire azt mondják, a szeme sem áll jól, általában igaz szokott lenni?

a) Igen. (0) b) Nem. (3) c) Nem tudom. (1)

9. Szerinted az ember képes irányítani az arcjátékát?

a) Igen. (0) b) Nem. (2) c) Van, amikor igen. (1)

10. Ha egy fiúval/lánnyal kerülsz kapcsolatba, mivel juttatod kifejezésre a szimpátiádat?

A szememmel. (1) b) A kezemmel. (4) c) Szavakkal. (1)

Értékelés

7–15 pont: Nem veszed figyelembe az emberek mimikáját, gesztusait, ezért rossz emberismerő vagy. Ha valakivel beszélgetsz, nézz a szemébe, és figyeld a mozdulatait. Magad is rá fogsz jönni, hogy ezek néha többet elárulnak az illetőről, mint a szavai. Ez segíthet abban, hogy jobban fel tudd mérni barátaidat és ismerőseidet.

16–23 pont: Igyekszel őszinte kapcsolatot teremteni azokkal, akikkel beszélgetsz. Figyeled az arcukat, a mozdulataikat, de sajnos nem tudsz eligazodni a mimika és a gesztusok világában. Figyeld saját benyomásaidat, érzéseidet, így jobban megérted a mozdulatokat, az arckifejezést. Gondolj arra, hogy néha egy lekicsinylő, gúnyos mosoly is elárulja a hazug szavakat.

24–31 pont: Kiváló a megfigyelőképességed. Szavak nélkül is megértesz sok mindent, azonban túlságosan a benyomásaidra támaszkodsz. Ha az emberismereted mellett használod az eszed is, ennek hasznát veszed az iskolában, a társaságban, és később az életben is.

MOZOGJUNK!

A feszebb hasért

Egyszerű, nem igényel segédeszközt a képen látható gyakorlat, melyet mindenki elvégezhet otthon, és olyan feszes hasizmokat nyer, amilyenről nem is álmodott. Szakértők szerint naponta kell tornázni, és már egy hónap múlva érezhető lesz a változás.

Semmi mást nem kell csinálnod, csak kitérni a képen látható pózt. Így végezd a gyakorlatot:

- Ül le a talajra és nyújtsd ki a lábad! A tenyeredet rakd a hátad mögé a talajon úgy, hogy az ujjaid a tested felé nézzenek! A csuklód a vállad alatt legyen.

- Csípőből emeld meg a testedet, a súly a kezeden és a sarkaidon nyugszik. A tested 45 fokos szöveget zárjon be a talajjal!

- Feszítsd be a fenékizmokat és a húzd be a hasadat!

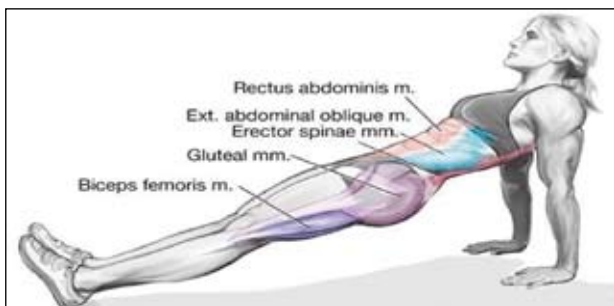
- Tartsd meg a pózt 15-60 másodpercen keresztül!

- Lassan engedd le a testedet!

- Ismétlésszám: az első 10 napon 5-ször naponta, a következő 10 napon 10-szer, majd a következő 10 napon 15-ször naponta.

Hatása: a vádli és a fenéked tónusosabb, feszebb lesz; javul az emésztésed; szépen kihúzza a derekadat, olyan izmokat használva, amik a helyes testtartáshoz kellene, ezáltal javul a tartásod és laposabb lesz a hasad.

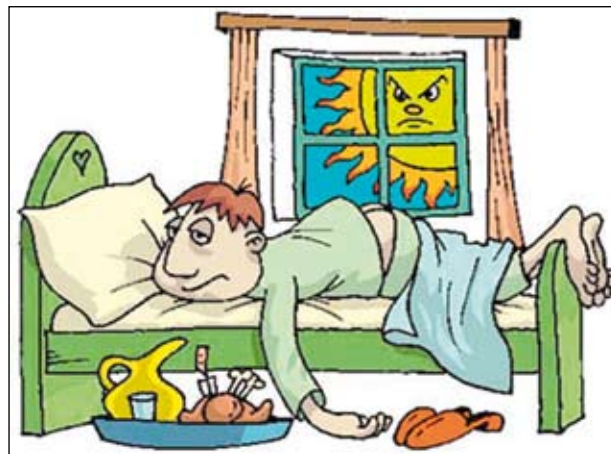
Mire figyelj a gyakorlat közben? Ne engedd le a csípődöt, a tested maradjon egyenes! (Ezért kell befeszíteni a fenéket és behúzni a hasat, ez garantálja, hogy ne menjen a talaj felé a csípőd.) Ne ejtsd hátra a fejedet! Maradjon egyenes a derekad! Ne hajlítsd be a könyököd! (szinesvilag.com)

Magyarázat a képhez: Rectus abdominis muscle – egyenes hasizom; External abdominal oblique muscle – külső ferde hasizom; Erector spinae muscles – gerinctartó izom; Gluteal muscles – farizom; Biceps femoris muscle – kétféjú combizom

Amit ma megtehetsz...

Talán megfigyelték már, hogy a legtöbb ember szívesen halogatja a tennivalóit, feladatait. Ahelyett, hogy ma elvégeznék a dolgukat, azt mondják, hogy majd holnap. Vajon miért van ez? Tennivalóinkat leginkább azért halasztjuk másnapra vagy akár a következő hétre, mert kizárólag a végeredmény, illetve a kitűzött cél érdekel bennünket. Ha valaki az utolsó pillanatban vásárol például szülinapi ajándékot a barátjának, az azt jelenti, hogy semmi élvezetet nem talál a megfelelő tárgy keresgélésében és kiválasztásában. Csak az a pillanat fontos számára, amikor átadja azt az ünnepeltnek.

Kitűnő példát találhatunk erre a tanulással kapcsolatban. Meglehetősen kevesen vannak azok, akik folyamatosan, rendszeresen és időben tanulnak. Az iskolások, egyetemi hallgatók legtöbbje akkor kezdi melegíteni a székét, amikor már végső közel van a dolgozatírás, a felelés vagy a vizsga időpontja. Őket nem a tantárgy, illetve a tanulmány anyag érdekli, hanem az osztályzat.

A pszichológusok szerint ennek a rossz szokásnak a leküzdése a motivációban rejlik. Ha valamit szívesen, szívből csinálunk, ha úgy mérjük fel, hogy a dolog megéri a fáradságot, igyekeznünk fogunk minél hamarabb elvégezni. Ha azonban kellemetlen kötelezettségnek érezzük, aminek csak a befejezése ér valamit, akkor addig halogatjuk a dolog elvégzését, amíg csak lehet. Ebben az esetben unalmasnak, idegesítőnek érezzük a feladatot. Igaz, mielőtt eldöntjük, hogy nem ma, hanem majd valamikor később fogunk hozzá, azonnal megkönnyebbülünk.

Sajnos, csak rövid időre, mert a feladat mindenképpen ránk vár.

Válassz színt magadnak!

Már az ókorban is tudták, hogy a színek nagy hatással vannak emberre, egyesek ellazítanak, mások felvidítanak. A legújabb kutatások azt is bizonyították, hogy kedvenc színeink sok mindent elárulnak rólunk.

Íme néhány szín és megállapítás, amely hozzájuk kapcsolódik:

Piros: érzékiséget és nagyfokú temperamentumot jelképez. Ha piros ruhadarabokat hordasz, azzal szinte jelzed, hogy örülsz az életnek.

Fehér: az ártatlanság, a tisztaság szimbóluma. Aki ilyen színű ruhákat visel, az a komolyságot, a szakértelmet is tudtára akarja adni környezetének. Akinek a fehér a kedvenc színe, sokszor mániákusan tisztasággal rendelkező.

Kék: a nyugalom, a higgadság, a megállapodottság színe. Ha nagyon ideges, nyugtalan vagy, nézz hosszán egy kék felületet, meglesz a hatása. Ezért olyan megnyugtató, ha a tengerparton figyeljük a vizet.

Fekete: ez a szín azt üzeni, hogy nem lehet olyan könnyen átlátni rajtam, gyakran a depresszióra hajlamosak kedvelik.

Zöld: a természet, az egyensúly színe. Ha bizonytalanok vagyunk, nézzük a faleveleket. A zöld kedvelői sok mindenben szerencsések, op-

timisták, hisznek benne, hogy minden sikerülhet és ez gyakran így is van náluk.

Rózsaszín: a gyors felfogású, kíváncsi, nyitott emberek és a gyerekek szeretik. E szín kedvelői szeretik a szépet, az egyedit, rajonganak a művészetekért.

Ne csiklandozz!

Vannak emberek, akikhez elég egy ujjal hozzáérni, máris nevetni kezdenek, annyira csiklandósak. Mások ezzel szemben rezzenéstelen arccal fogadják a csiklandozást. Hogy is van ez? A csiklandóssáért az ingereket továbbító idegszálak a felelősek. Bizonyos testrészeinken ugyanis sokkal sűrűbben vannak idegszálak. Például a hónunk alatt, a talpunkon, illetve a deréktájon, ráadásul idegnyalábok és érnyalábok közelében vannak. Mivel sok van belőlük, ezek az idegszálak érzékenyebbek az ingerekre. Érdekesség, hogy közeli kapcsolatban vannak a fájdalom érzetét továbbítókkal. Ezért történhet meg, hogy a hosszabb ideig tartó csiklandozás kellemetlen érzést, sőt fájdalmat okoz. Egyes embe-

rek jól tűrik a fájdalmat, így a csiklandozást is könnyen, nevetés nélkül viselik el. Mások viszont azonnal tiltakozni kezdenek: Ne csiklandozz!

Ugyanakkor saját magunkat nem tudjuk csiklandozással megnevetetni. Miért van ez így? A kérdésre a válasz

idegrendszerünk bonyolult felépítésében rejlik: kutatások szerint feltételezhető, hogy amikor saját magunkat próbáljuk ilyen módon ingerelni, agyunk már a mozdulat kivitelezésének első pillanatában tudja, mire számíthat, s így a várt hatás elmarad.

Láttam már sok merész gyermeket – felnőttet is –, aki úrrá lesz minden nehézségen, ám ha látja, hogy vér folyik, elsápad és kész elfutni, ahelyett, hogy segítsen a bajbajutott társán. Mivel mindenkit érhet baleset, jó, ha tudjuk, mi a teendő ilyenkor.

Lehet, hogy megszalad az éles kés, máskor egy kiálló vasdarab okoz sérülést, netán elesel, egy éles kő megsebez. Ilyenkor fő a hidegvér, mert ha folyik is a vér, semmi vész, tisztul a seb és hála istennek, van elég vére az embernek. Ha piszkos, poros a seb, először bő vízzel öblítsd le, mert biztosan nincs kéz-

Jaj, folyik a vérem!

nél oxigénes víz, bár az jobb lenne, mert egyben tisztít és fertőtleníti is. Ezután a vérzés magától is rendszerint csilla-

podik, hiszen beindul a szervezet védekező folyamata, a vérárvadás. Közben próbálj meg valamilyen fertőtlenítőszerrel előkeríteni, melyet egy csomócska vattára vagy kötszere téve csak a seb környéki bőrfelületre alkalmazz és ne magára a sebre! Alkoholos vagy jódos fertőtlenítő helyett, szükségből jó bármely tömény alkohol, vagy a közönséges, de rendkívül hasznos ecet. Ezután – ha van kéznél – steril gézlapocska következik, majd fásli, ennek hiányában tiszta, fehér papírzsebkendő vagy valamilyen vászondarab is megteszi.

Vigyázz, hogy ne fertőződjön el!

A legtöbb „háztartási” seb, amellyel dolgunk akad, nem nagy méretű, de éppen elég ahhoz, hogy ha hanyagul bánunk vele, akkor a környezetünkben található kórokozók miatt elfertőződjön. A sebfertőzés nem kellemes, szélsőséges esetben igen komoly veszélyt is jelenthet, ugyanakkor egy kis gondossággal könnyen megelőzhető.

Legtöbbször még akkor is kezelhetők a sebek, ha a fertőzés jelei mutatkoznak (sebfájdalom, duzzanat, bőrpír, váladékosság, elesettségerzés, hőemelkedés, vagy láz), de lehetőleg ezeket inkább előzzük meg a seb helyes ellátásával.

Tudod-e?

Melyik a legokosabb állat?

A legtöbben azt állítják, hogy a majom, ez azonban nem így van. Sok mindenre képes, amelyre az ember is, de előre tervezni képtelen, és ezzel a többi állat is így van. A legértelmesebb állatok közé tartozik a kutya, az elefánt, de az információk megőrzése és tárolása szempontjából köztük is nagy különbségek vannak.

Mióta festik magukat az emberek?

Legalább a régi kőkortól fogva (a barlangi leletek között a maihoz hasonló ajakfestéket találtak), de valószínűleg még régebről. Az őskori népeknél a festékek, kenőcsök készítése, megszerzése majdnem olyan fontos volt, mint az élelemszerzés.

Alszanak-e a növények?

Nem, bár egyesek még leveleiket vagy virágaikat is összecsucskják éjszakára. Igaz ugyan, hogy a szervesanyag-képzés napfény híján szünetel, de annál élénkebben folyik a nappal képződött anyagok lebontása, átalakítása és szállítása.

Milyen eredetűek a számjegyeink?

Számjegyeink mai alakja indiai eredetű, Európába az arabok révén kerültek a 10. században. Elterjedésüket a 16. század közepétől számítjuk.

Milyen erősek a rovarok és a bogarak?

A rovarok és a bogarak nagyságukhoz viszonyítva szinte hihetetlen erőt képviselnek. A hangya például testsúlyánál ötvenkétszer nagyobb követ is képes felemelni, olyan ez, mintha egy átlagos súlyú ember négy tonna terhet emelne a levegőbe. A szarvasbogár pedig ollójával könnyedén felemeli a rátamadó ellenfelét.

REJTVÉNY

Berakós rejtvény

									ZS	
			☼				☼			
										☼
	☼	CS	☼		☼	☼	☼	☼	☼	
	☼			☼				☼		
										GY
									☼	
☼										

Két szomszéd találkozik. Az egyik összecsapja a kezét, és azt mondja:

- Hogy néz ki maga?

- ...

A választ a rejtvényben talárod, ha berakod a szavakat, betűhalmazokat a rejtvényrácsba.

Kétbetűsek: AL, EI, ZN.

Hárombetűsek: ADO, ALO, BIA, DÚL, IDA, KAL, KÚT, ÖLI, RÚD, SEK, ZÓM, ZSÚZ, SZÚ.

Ötbetűsek: AMÉLI, KIADO, KÖTET, KRIMI, SZOFI.

Hatbetűs: LANGYOS.

Nyolcbetűs: TAKARGAT.

Kilencbetűs: TIEDAFELE.

Tízbetűs: APOLITIKUS.

Tizenegy betűsek: RÚTKISKACSA, TÖRÖKKANIZSA.

Betűrejtvények

1 S^{Z} HOZ

2 K : OL

3 $\frac{\text{TTT}}{2}$ NY

4 SZÓ SZÓ BAJ

Skandináv rejtvény (23.)

2001. szeptember 11-én terrortámadás következtében megsemmisült New York szimbóluma, a két 110 emletes iker toronyház. Rejtvényünkben az itt székelő központ nevét rejtettük el.

	OLASZ FOLYÓ	▼	GONDOS, PONTOS ILLATOS VIRÁG	▼	NEM EREDETI (ÉK.H.) DÉL	▼	SEBEN KÉPZŐDIK ÜTEM	▼	IRÁNYOMBA PAD VÉGE	▼	LELEPLEZ CÉRIUM	▼	◆
	WATT												
	1												
	AUTÓ AL-KATRÉSZE	▶	RÓZA EGYNEMŰI Ö. C.	▶	... MAIL ZÉRÓ	▶			EURÓPAI NEMZET NÖVÉNYI FORRÁZAT	▶			
	3								„T”	▶	A 2. SZEMÉLY BŐR	▶	
NÉVELŐ	▶	LENG BETŰI	▶	MAJDNEM LECSÓ	▶	ZALKA MÁTÉ	▶	ÉRTELMESEN LÉNY 50	▶				
45	▶		▶	SUGÁR T. N. K.	▶	RÓMAI PÉNZ NÉPIES SÜTŐ	▶	EGYETEMI DÍSZTEREM	▶	1450	NÁTRIUM ISA BETŰI	▶	
ELÓTAGKÉNT KÖZÖTTI (INTER)	▶		▶		▶	◆	KÖTŐSZÓ	HANGTALAN TUSA KARÁDY KATALIN	▶		SZÉL BETŰI RANGJELZŐ	▶	
NŐI NÉV	▶		▶		▶	FESZÍTŐ-ESZKÖZ EZ	▶	EME	▶	SZÁRNYAS ÁLLAT 500	▶		
◆	▶		▶		▶		▶		▶			ZAMBIA	▶

Megjefűetések: Berakós rejtvény - KINYITOM AZ ABLAKOT ÉS ÜGY. Betűrejtvények - 1. SZÓBA HOZ, 2. KOSZTOL, 3. FÉLTÉKENY, 4. SZÓPÁRBÁJ. Skandináv rejtvény - WORLD TRADE CENTER, AZAZ A VILÁGKERESKEDELMI KÖZPONT

Horogfenés az utolsó csörtére

A hétfvégén Óbecsénél, a csatornán tartják a Jó Pajtás Liga versenysorozatának zárófordulóját

Akár idényzárónak is tekinthető kishorgászaink ligaverenyének utolsó fordulója. A régi időkben – amelyek horgászszemmel nézve aligha nevezhetők szépnek – a szülőknek volt egy olyan (rossz!) szokása, hogy tanévkezdéskor általános horgászati tilalmat rendeltek el az iskolás gyermeküknek. Úgy hírlik, hogy ezt a – horgászszemmel nézve rossz – szokást a szülők mindedig nem heverték ki. Hiába maradnak el az őszi esők, és tündöklő napsütéssel uralja a tájat a vénasszonyok nyara, a tanulás fontossága erősebbnek bizonyul a horgászokban uralkodó zsákmányolási viselkedésnél. Hiába az ösztön, ha a sulis parancsol.

Panaszra azonban nincs okunk, még akkor sem, ha a tényleges horgásziidénynek csak azt az időszakot tekintjük, amelyben kishorgászaink versenysorozata tart. Havonta egy verseny, kezdve az idénynyitó májusival, majd zárva a szeptemberi idénybúcsúztatóval. Ha figyelembe vesszük, hogy az első idei versenyt – úgy tűnik, tegnap volt – május 20-án tartották az Arankán, akkor az idényzáróig napok híján négy hónap telt el. Aki szeret horgászni, kedvére tehetné négy hónapon át. Meg aztán némi emlék is felhalmozódhatott, amit nem árt papírra vetni, mert úgy maradandó. Ha nem az irodalmi kibontakozás miatt, akkor a tapasztalatok megörökítése végett. Jólesik eljátszadozni a gondolattal, hogy a zord időjárás beköszöntével az emlékek világában csatangolva újra bejárhatjuk a nyári vízpartot.

De kanyarodjunk vissza a konkrét dolgokhoz, nevezetesen versenysorozatunkhoz! A szombati forduló fogja eldönteni a... Szóval ez a forduló dönt el mindent. A versenyt lebonyolító egyesületi meg csapatvezetők képzettségükből kifolyólag akár világversenyen is bíraskodhatnak. Igen ám, de azt könnyű. A Jó Pajtás Ligában azonban négy hónapon át tart a verseny, és ha jobban utánanéznünk a dolgoknak, megállapíthatjuk, hogy az egyéb műfajokban – pontyozás, feeder, pörgetés, legyezés, kutygotatás... – olykor több versenyből áll az idény, de bőven akad

köztünk rövidebb időtartamú sorozat. Mivel kishorgászaink versenysorozata nyáridőben zajlik, előfordul, hogy a családi nyaralás időpontja egybeesik a versennyel. A horgászversenyek világában járatos, harcedzett csapatvezetők ezért olyan rugalmas szabályzatot ötlöttek ki, amely egy távolmaradást lehetővé tesz. Ezen túlmenően egy rossz szereplésre is adtak lehetőséget. Megtörténhet ugyanis, hogy a máskülönbön királyul horgászó kispecás haltalan pályaszakaszra kerül, és olyan beletenyelers helyezést ér el, amelyet lehetetlen kifoltozni a sorozat végéig. Tehát minden versenyzőnek csak a négy legjobb helyezését veszik figyelembe. Egy távolmaradásra vagy rossz szereplésre mindenkinek joga van. De csak egyre!

Bár nincs betekintésünk a teljes veresenydokumentációba – bonyolult papirologiáról lévén szó, nem is kérünk belőle –, úgy hírlik, hogy a távolmaradásokra meg rossz szereplésekre való lőport a versenyzők immár elpufogtatták. Szombaton az óbecsei csatornaparton kemény küzdelem várható, és élesbe fog menni.

Az esélyeket nem latolgatjuk, hiszen a versenysorozat tapasztalatai bizonyítják, hogy az

ilyen jellegű pontozáskor hatalmas fordulatokra kerülhet sor. Ide kívánczik az is, hogy a verseny színhelyül szolgáló csatorna nagyon jó versenypálya. Minden versenyzőnek ad halat, de senkinek se túl sokat. Ilyen körülmények között – állítják a világversenyeket megnyerő bajnokok – mindig a legjobbak győznek. Kívülállóaknak ehhez annyi magyarázatot fűzünk: ha ilyen a pálya meg a halállomány, akkor nem a vakszerencse, hanem a tudás, a felszereltség, a csapatvezetés, a stratégiák képessége... dönt.

De mi is az a stra... hogyishívják?

Arról a tapasztalt versenyzőről van szó, aki tanácsaival irányítja a csapatot. Ebbe sok minden belefér. A boszorkánykonyha (az etetőanyagok előkészítése), a csaliválaszték, az etetők és csalik alkalmazásának ütemterve. És mindezt menet közben rugalmasan át kell dolgozniuk. A rossznyelvek szerint a verseny végén minden stratégia tudja, hogyan lehetett volna győzni, a jó stratégia azonban ezt előre tudja.

És még valamit tudni kell ezekről a... bácsikról. Amikor szombaton kora reggel megkezdődik a verseny, ők fognak a legjobban izgulni.

Buzás Mihály

Akik az idénynyitón örültek. Ki fog örülni Óbecsén?

Vak pilóta

Felszállás előtt a repülő utasai csodálkozva látják, hogy a kapitány egy vakvezető kutyával, fekete szemüvegben, fehér bottal botladozik a pilótafülke felé. Először mindenki arra gondol, hogy biztos valami tréfáról van szó, de amikor elindul a gép, az utasok egyre nyugtalanabbá válnak. Gyorsan közeledik a repülőtér vége, a hangulat is egyre kétségbeesettebb. Amikor már csak néhány méter van hátra, az összes utas egy emberként felsikolt. Ám ekkor a gép hirtelen felemelkedik és megkezdí a repülést. Bent a pilótafülkében megszólal a másodpilóta:

– Tudja, kapitány, mindig attól félek, egyszer későn kezdenek el sikoltozni az utasok, aztán mind meghalunk.

Nyúl vadászat

A férj hazamegy a vadászból és a felesége kérdi, hogy van-e valami? Mire a férj:

- Képzeld, elejtettem egy nyulat.
- Na és hol van? – kérdi a feleség.
- Mondom, hogy elejtettem!

A legősibb állat

- Melyik a legősibb állat a világon?
- ???
- A pingvin, mert az még fekete-fehér.

Vérző fejfel

A csiga vérző fejfel ül az ambulancián. Az orvos kérdezi:

- Hát magával meg mi történt?
- Rohantam haza, mint az állat, és hirtelen kinőtt előttem egy gomba!

Iskolaorvosnál

- Hány órát alszol egy nap, Jancsika? – kérdezi az iskolaorvos.
- Hááát, úgy két-három órát.
- Az nagyon kevés.
- Igen, tudom, de mind az öt órán nem me-rek aludni.

Mit jelent ez?

- Pistike, már ötödször késelel ezen a héten. Tudod, mit jelent ez?
- Bizonyára azt, hogy már péntek van.

Amit nem csinál

- Apu – szól a gyermek az apjának.
- Igen, gyermekem – feleli az apja.
- Az baj, ha valamit nem csináltam? – kérdezi.
- Nem, mit nem csináltál?
- Házi feladatot.

Mi az?

- Marcika a tanító néni faggatja:
- Mi az: 8 lába van, zöld szeme, sárga teste?
- Nem tudom, kisfiam.
- Én sem, de épp valami ilyesmi mászik a tanító néni fején!

Vektorok

- Matematikaórán:
- Mondjatok nekem vektorokat, gyerekek!
- Helyvektor – kiáltja Pistike.
- Bázisvektor – mondja Gézuka.
- Móricka, te is mondjál egy vektort!
- Hát, a konvektor!

Hiányzás

Pistike egy nagy eggyessel megy haza az iskolából. Az anyja kérdőre vonja:

- Hogy lehet, hogy ilyen rossz jegyet kaptál?
- Egy sajnálatos hiányzás miatt.
- De hát nem is hiányoztál a suliból!
- Én nem, de a padtársam igen.

Lejtő

Az iskolában testnevelésórán a gyerekek háton fekvé bicikliznek, ám Pistike nem csinálja, a tanár ezt meglátja, és odamegy hozzá:

- Pistike, te miért nem csinálod a feladatot? Mire a válasz:
- Tanár úr kérem, lejtőn vagyok és gurulok.

Szörnyű nap

- Mi újság volt az iskolában?
- Szörnyű napunk volt.
- Mi történt?
- Ne is kérdezd – sóhajt Pistike –, rövidzár-latot kapott a komputerünk, és egész nap saját magunknak kellett gondolkodnunk.

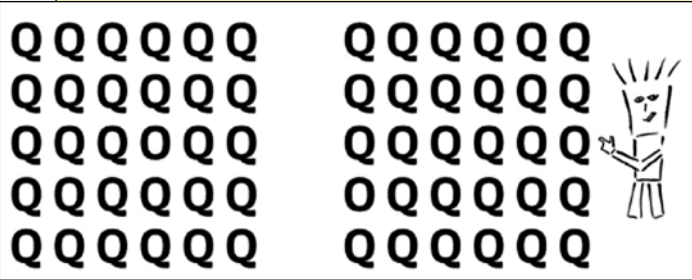
Mit tanulunk szüleinktől?

1. Megbecsülni mások munkáját („Ha mindenáron meg akarjátok ölni egymást az öcséddel, kint csináljátok! Most takarítottam fel.”)
2. Vallást („Jobb lesz, ha imádkozol, hogy kijöjjön a fehér ingedből!”)
3. Az időutazás alapjait („Úgy megcsaplak, hogy a jövő héten térsz magadhoz!”)
4. Logikát („Azért, mert én azt mondtam.”)
5. Tornamutatványokat („Most nézd meg, hogy néz ki itt hátul a nyakad!”)
6. Bőrön át történő táplálkozást („Fogd be a szád, és edd meg a vacsorád!”)
7. Türelmet és kitartást („Addig ülsz ott, amíg a spenót el nem fogy.”)
8. Meteorológiát („Úgy néz ki a szobád, mintha tornádó sópört volna végig rajta.”)

Mennyire vagy jó megfigyelő?

Vess egy pillantást az alábbi képre! Neked mennyi időre van szükséged ahhoz, hogy a sok Q között megtaláld az O betűt? Vajon hány darabot találsz meg belőlük? Ha azonnal kiszúrta őket, (max 10 másodperc), akkor rendkívül jó a koncentrációképeséged! Sokáig tudsz egy dologra fókuszálni, kitartó és éber az elméd! Az ilyen típusú emberek könnyen tanulnak. Legyen szó akár szakmáról, akár nyelvről vagy definíciókról!

Sokan azért nem tudják rövid idő alatt teljesíteni a feladatot, mert nem olvassák el előtte a fenti szöveget, vagyis nem tudják, hogy mi is lenne a valódi feladat. Ők általában az élet más területein is felületesek, nem végeznek precíz, pontos munkát.

Aki elolvasta a feladatot, de mégsem találta meg egyhamar az O betűket (10 másodperc és 1 perc között), az azért nem tud teljesíteni, mert elvész a figyelme a részletekben. Jelen esetben az ábra melletti rajzolt figurára figyel a betűk vizsgálata helyett. Számukra valószínűleg az életben is nehéz odafigyelni dolgokra, szerteágazó gondolataik miatt mindig máshol járnak, mint ahol kellene. Ez azonban még mindig nem probléma, hiszen a fókuszálás egy tanulható dolog.

Helyes válasz: 2 db

GONDOLKOZZUNK!

Halálos ítélet

A középkorban halálra ítélték egy parasztot, mivel nem tudta megadni a földesúrnak az adósságát. Az elítélt kegyelmet kért a királytól. A király nem akarta magára haragítani sem a földesurat, sem a népet, aki a paraszt pártján állt. Ezért a következőt javasolta: írják föl egy papírra, hogy ÉLET, egy másikra meg azt, hogy HALÁL. A paraszt bekötött szemmel húzza ki az egyiket, és amelyiket kihúzza, az lesz az ítélet. A bíró, aki megírta a két papírt, jó barátja volt a földesúrnak, és mindkét papírra HALÁLT írt. A bíró szolgája, aki viszont jó barátja volt a parasztnak, ezt észrevette, és rögtön szólt az elítéltnak. Ez gondolkodott egy kicsit, és úgy járt el, hogy biztosan megmeneküljön. Mit tett?

(Megfejtés)
Az elítélt lenyelte azt a papírt, amit kihúzott. A bizottság csakis azt nézhetette meg, ami maradt, és mivel azon az állt, hogy HALÁL, arra következtetett, hogy a papíron, amit lenyelt – tehát amit tulajdonképpen kihúzott – csakis ÉLET lehetett. Ezért felmentették az elítéltet. Ha szót volna, hogy család történt, akkor megírták volna újból – helyesen – a két papírt, és csak 50% esélye lett volna megmenekülésre.)

Tudod-e?

Mit jelent a **pártában maradt kifejezés?**

- * nem ment férjhez
- * őrizetes
- * maradi

(A *párta* a leányok fejét a szüzesség jelképeként övező pánt, melyet a lakodalmukig viseltek. Pártában maradt az a vénlány, akinek nem jutott férj.)

Gyakori helyesírási hibák

Helyes	Helytelen
Földközi-tenger, földközi-tengeri	Földközi tenger, földközi tengeri
gally, gallyaz	gaj, galy, gajj
gurít, gurító	gurit, gurító
gyapjúing, gyapjúpulóver	gyapjú ing, gyapjú pulóver
gyere ide	gyereide
gyújt, gyújtó, gyújtós	gyujt, gyujtó, gyujtós
hajol, hajlik, hajlás	halyol, halylik, halylás
hegeszt, hegesztő	heggeszt, heggesztő

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz

A tanév első számában, ami valójában a 22. ideinek számít, egy rajzot láthatatok nyolc emberfejjel. A szájukat kellett megvizsgálni, furcsamód az árulja el, mivel foglalkoznak. Lapzártakor még törtétek a fejeteket, válaszaitokat 13-ig vártuk, így csak a következő számunkban adjuk meg a helyes megfejtést és a nyertes nevét.

Addig sem télenkedünk. Íme a következő feladvány. A képen két „kiscicát”, azaz mégsem macskát láhattok. Mit gondoltok, mely macskafajta két kicsinye bámul a világra kissé megszéppent a közölt fotón?

Ha tudjátok a választ, írjátok meg, küldjétek el mielőbb a címünkre, legkésőbb **2017. szeptember 20-áig**. Levélcímünk változatlan: **Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21000 Novi Sad, e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs**

A helyes választ beküldők között egy jutalomkönyvet sorsolunk ki. Kérjük, a nevek mellett tüntessétek fel iskolátok nevét, az osztályt és a laccímet is. Köszönjük!

Lili nagy teljesítménye

Nem kevés az 5 kilométer!

Szeptember 2-án Szabadkán a Svárospani rendezvények részeként első ízben bonyolították le az 1. Szabadkai félmaratont. A jelentkezők 5, illetve 21 kilométeres táv megtételére vállalkozhattak. Örömmel jelentjük, hogy a futók közt volt osztálytársunk, Kuti Lili is, aki az 5 kilométeres szakaszt 23 perc alatt tette meg. A hivatalos eredmény szerint az 5 kilométer futók női kategóriában 8., az ugyanezt a távot futó szabadkai nők kategóriában pedig 2.

Nagy teljesítmény. Büszkék vagyunk rá!

J. J. Zmaj iskola, 4. osztály, Szabadka

Fotó: subotica.com

Kár, hogy Lilinek nem volt sok kortársa a versenyzők között

A Vöröskereszt kistáborában

Idén a kishegyesi Ady Endre iskola 7 diákja vett részt Magyarokán a Vöröskereszt kistáborában. Megismerkedhettek a Vöröskereszt alapelveivel és munkájával, különböző csapatépítő és csoportjátékokban vettek részt, és nagy hőség enyhítésére mindennap fürödni mentek.

A tábor résztvevői: **Rózsa Léna (2.), Bácsi Zádor (3.), Nagy Mélykúti Csongor (3.), Szikora Dávid (3.), Dudás Iván (3.), Rózsa Lilla (5.), Lukács Krisztián (7.)**.

A gyerekeket **Fontányi Andor**, a községi Vöröskereszt titkára és **Nagy Mélykúti Kiskovács Ildikó**, a Kishegyesi Szociális Központ vezetője kísérték el.

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

CIP – Katalogizacija u publikaciji
Biblioteka
Maticе srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBIS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm
Tartomány

Magyar
Nemzeti
Tanács

70 éves a Jó Pajtás

Vajdasági magyar gyermeklap

- Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ókrész Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna**
- Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Tóth Eszter** ■ Állandó munkatársak: **Bori Mária, Farkas Ilona, Gyarmati Balázs, Herédi Károly, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda**
- Telefon: 021/457-100 ■ Kéziratokat és képeket nem örzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszti a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.rs ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel)
- Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvideken
- Jó Pajtás az interneten: www.jopajtas.com ■ Szerkesztőségi e-mail: jopajtas.szerk@magyarszo.rs